

ÖZEL SAYI / 24 OCAK 2019

gazete duvar
kitaP.

Aksu Bora Aynur Demirdirek **Aysun Kara** Ayşe Başak Kaban
Ayşe Tepe Doğan **Ayten Kaya Görgün** Barbara Seaman
Burcu Hatiboğlu Eren Burcu Karakaş **Burçe Bahadır**
Catherine Redfern **Ceren Belge** Didem Havlioğlu **Didem Ünal**
Ebru Askan Ebru Kayaalp **Eda Günay** Ekin Açıkgoz **Elif Boyacıoğlu**
Elif Çelebi **Elif Özer**
Gökçen Beyinli
Hande Aydın
Hatice Günday Şahman
Laura Eldridge
Meral Akbaş
Nedret Güvenç
Nurşen Şenol Güllüoğlu
Pınar İlkiz Pınar Selek
Sanem Bozkurt **Sangtin Yazarları ve Richa Nagar** Seda Mit
Semanur Sevim Senem Dere **Sofya Kurban** Şemsa Özar
Şöhret Baltaş **Tülin Tankut** Ülkü Yalım Günay **Yeşim Erdem**
Zeynep Pelin Ataman Zeynep Ünal

ayizi
kitap

Evrin Yağbasan

Handan Çağlayan

Hande Ortaç

Kristin Aune

Louise (Lucy) W. Knight

Müjgan Halis

Nesibe Çakır

Pamuk Yıldız

Reyhan Saygın

4 ayizi kitap

Ayizi'nin kadınlara son mesajı: Yazmaktan vazgeçme!

9

Onların gözünden Ayizi kadınları!

Anıl Mert Özsoy

12

**Nesibe Çakır'dan kadınların
gerçeküstü öyküleri**

Serkan Alan

17

Edebiyat ile politika arasındaki hat

A. Nevin Yıldız

20

Salyangozlar, aşklar ve köpekler!

Serkan Alan

27

Evrım Alataş'ın adı

Anıl Mert Özsoy

32

Reyhan Saygın'dan kadın öyküleri:

Zamansız Mevsimler

Reyhan Saygın

Özel Sayı | Ocak 2019**Yayın Sahibi****AND Gazetecilik ve Yayıncılık,****San. ve Tic. A.Ş. adına**

Vedat Zencir

Genel Yayın Yönetmeni

Ali Duran Topuz

İcra Kurulu Başkanı ve**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü**

Ömer Araz

Yazı İşleri Müdürü

Cennet Sepetci / Anıl Mert Özsoy

Kapak Tasarım

Ersan Uğur Gör

Katkıda Bulunanlar

Anıl Mert Özsoy, Serkan Alan, Reyhan Saygın, A. Nevin Yıldız

Yönetim Yeri:

Maslak Mahallesi Ahi Evran Cad.

Nazmi Akbacı İş Merkezi 233-234

Sarıyer/İstanbul

Santral (212) 3463601, Faks (212)

3463635

e-mail: info@gazeteduvar.com.tr

Duvar Kitap'ta yayımlanan yazı, haber ve fotoğrafların her türlü telif hakkı AND Gazetecilik ve Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. İzin alınmadan, kaynak gösterilmeden ve link verilmeden iktibas edilemez.

Ayizi Kitap, 2010 yılında İlknur Üstün, Aksu Bora ve Selma Acuner tarafından kuruldu. Bugün 63. kitabını yayımlayarak yayın hayatına son verdi.

Ayizi Kitap, feminist hareketin, emeğin ve insan haklarının sanat dünyasındaki önemli mevzilerinden biri olarak Türkiye tarihine geçti.

Duvar Kitap olarak, geride bıraktığımız 9 yılda yayımlanan onlarca kitap ve inatları için Ayizi Kitap'a teşekkür ediyor bu özel sayımızla selamlıyoruz.

Marifet iltifata tabidir.

İltifatlar Ayizi kadınlarına...

Ayizi'nin kadınlara son mesajı: Yazmaktan vazgeçme!

Kadın yazarları okuyucularla buluşturan feminist yayınevi Ayizi Kitap kapanma kararı aldı. Ekonomik gerekçelerle kapandığını ve “nefeslerinin yettiği” kadar çabaladıklarını söyleyen Ayizi'nin kadınlarıyla yayın hayatında geride kalan 9 yıla ve kapanma gerekçelerine dair konuştuk.

Serkan Alan

Feminist yayınevi “Ayizi Kitap” 63'üncü kitabı, “Kural Tanımayan Bir Moda Kılavuzu”nu okurlarla buluşturarak yayın hayatını sonlandırıyor. Son kitabın içerisinde kadınlara “Yazmaktan vazgeçme” yazılı bir poster armağan ediyor Ayizi.

2010 yılında İlknur Üstün, Aksu Bora ve Selma Acuner tarafından kurulan Ayizi Kitap geçen 9 yılda birçok kadın yazarın eserlerini okuyucularla buluşturdu, kadınları yazma konusunda teşvik etti.

‘YÜZÜMÜZ KADIN HAREKETİNE DÖNÜK OLDU’

Kapanma kararının maddi nedenlerden kaynaklandığını belirten kurucular İlknur Üstün ve Aksu Bora ile 9 yıllık çabalarını konuştuk. Eda Çakmak'ın kaleminden çıkan son yayınlanacak

kitapta okurları bir sürpriz beklerken Ayizi Kadınları'nın çabaları başka alanlarda devam edecek.

Ayizi'nin resmi sitesinde, "Feminist bir yayınevinin neye benzeyebileceğini deneyerek görmek istedik" yazıyor. Geçen 9 yılın ardından bu deneyim için ne söylemek istersiniz?

Aksu Bora: Feminist bir yayınevi olmanın tek bir yolu yok muhtemelen. Bizim seçtiğimiz yol, biraz da yolda anlayarak seçtiğimiz yol diyelim, kadınların yazmasını destekleyen bir yayınevi olma. Biz baştan itibaren kendimizi kadın hareketinin bir parçası, feminist hareketin parçası olarak görüyoruz. Yayıncılık sektörünün de parçasıyız ama yüzümüz daha çok kadın hareketine dönük oldu. Kadınların yazmasının çok önemli olduğunu düşünüyorduk. Kadınları cesaretlendirmeye çalıştık.

İlknur Üstün: Feminist yayınevinde sadece kadınlar hikayelerini anlatmıyorlar. Aslında bir hikaye yazıyorlar bunu gördük. Bu süreci tamamlama aşamasında gelen mesajlar da bunu gösteren şeylerdi. Nasıl bir dünya hayal ediyorsanız bulunduğunuz mecra onu kurmaya dönük adımları oluşturuyor. O nedenle feminizm, feminist yayınevi yolda da kurulan bir şey haline geliyor.

Ayizi yayıncılık sektöründe nerede duruyordu?

Aksu Bora: Ayizi yayıncılık sektöründe kıyıda duruyor. Bu çok belli. Hem çok küçük hem de Ankara'da bağımsız olduğu için. Biraz da çok profesyonel yayıncılar olarak başlamadık işe. El yordamıyla öğrendik. Yayıncılık sektöründeki yerimiz herhalde çok ahım şahım da değil(Gülüyor).

İlknur Üstün: Süreci öğrenerek ilerleyen bir yayınevi olmanın en somut göstergesi, kargoculuğu, matbaacılığı, dağıtımını da öğrenmek... Muhasebesinden vergi sürecine kadar geçen bir süreç...

'KADINLARIN YAZMA SERÜVENLERİ MÜCADELE'

Ayizi Kitap kadınlar için aynı zamanda bir mücadele alanı mıydı?

Aksu Bora: Mücadeleden ne anladığınıza bağlı. Kadınların yazma serüvenlerinin kendisi bir mücadele zaten. Kendi içlerinde bir mücadele. Hem hikayeleri ortaya çıkarmak hem de başkalarıyla paylaşmak kolay şeyler değil. Yazmayı öğ-

'Feminist yayınevinde sadece kadınlar hikayelerini anlatmıyorlar. Aslında bir hikaye yazıyorlar bunu gördük. Bu süreci tamamlama aşamasında gelen mesajlar da bunu gösteren şeylerdi. Nasıl bir dünya hayal ediyorsanız bulunduğunuz mecra onu kurmaya dönük adımları oluşturuyor. O nedenle feminizm, feminist yayınevi yolda da kurulan bir şey haline geliyor.'

'İçinden geldiğimiz deneyimler açısından nefreti, kadın düşmanlığını, ayrımcılığı besleyecek, yeniden üretecek şeyler dışarıda bıraktıklarımız oldu. Bunlar buraya sokamayacağımız şeylerdi. Öte yandan bir kriterler listemiz olup da ona göre beğenmiş ve seçmiş değiliz. Dosyaların kimisi çok hoş öyküler olabiliyor, bir başkası sahanın bilgisini paylaşabiliyor. Kadınların hikayelerini birbirinden farklı dillerde aktardılar ve sadece gücümüzün yetmesiyle sınırladığımız bir şeydi. Daha fazlasını da yapabilmeyi isterdik.'

renmek de kolay bir şey değil. Bu yüzden mücadele alanıydı diye düşünüyorum. Karşımızda adı sanı belli, kanlı canlı düşmanlarla mücadele gibi değildi. Daha çok belli zihniyet yapılarıyla, belli inançlarla, yapamayacağımıza dair habire anlatılan şeylerle mücadele ettik.

İlknur Üstün: Kadın mücadelesinin kendisinde de var olan o değersiz kılınmış, gündeliğe dair meseleleri, yaşantıları yazı aracılığıyla görünür kılmanın kendisi de bir mücadele. Kadın yazınının daha fazla insana ulaştırmak, bu çabayı mücadele olarak adlandıırırsak hakikaten bir mücadele idi.

'DAHA FAZLASINI YAPABİLMİYİ İSTERDİK'

Birçok kadın yazarın sesi oldu ve bir bakıma da buluşma noktasıydı Ayizi. Çeşitli türlerde ve konularda kitap yayınladınız. Dosyaları yayınlamaya değer bulmadaki ölçütleriniz nelerdi?

İlknur Üstün: İçinden geldiğimiz deneyimler açısından nefreti, kadın düşmanlığını, ayrımcılığı besleyecek, yeniden üretecek şeyler dışarıda bıraktıklarımız oldu. Bunlar buraya sokamayacağımız şeylerdi. Öte yandan bir kriterler listemiz olup da ona göre beğenmiş ve seçmiş değiliz. Dosyaların kimisi çok hoş öyküler olabiliyor, bir başkası sahanın bilgisini paylaşabiliyor. Kadınların hikayelerini birbirinden farklı dillerde aktardılar ve sadece gücümüzün yetmesiyle sınırladığımız bir şeydi. Daha fazlasını da yapabilmeyi isterdik.

'YENİ BİR PLATFORM YARATMAYI AMAÇLADIK'

CerEdebiyat işbirliğiyle "Ayizi Kadınlarıyla Sohbetler" başlığıyla buluşmalar düzenlediniz geçmişte. Bir kısmı İstanbul'da da gerçekleşti bu sohbetlerin. Bu buluşmalarda neler oldu, Ayizi'nin yarattığı etkiye dair nelerle karşılaştınız?

Aksu Bora: İlk buluşmaları, feminist biyografi atölyeleri diye yayınevinin içerisinde yaptık. Bize çok heyecan verdi ve çeşitli yazılar çıktı oradan. Şunu gördük ki, kadınları bir araya getirip belirli bir mesele etrafında topladığımız zaman çok hoş şeyler çıkabiliyor. Kadın yazarlar haftası da onların bir parçası mesela. Yayıncılık yaparken, kitap yayınlarken aynı zamanda hem okurlarımızla hem de yazarlarımızla bir araya gelerek yeni bir platform yaratmayı amaçladık.

'KADINLARIN BİR ARAYA GELMEYE İHTİYA- CI VAR'

Kadınlarla temasınız hâlâ devam ediyor değil mi?

İlknur Üstün: Buluşmalar başladığı zaman "Ayizi kadınlarıyla sohbetler" doğdu. Çok farklı alanlardan kadınların bulunduğu mecralar oldu. Örneğin Başkent Üniversitesi'nde Ayizi Kadınlarıyla Sohbetlere davet edildiğimizde oradan genç kadınlar burada staj yaptılar. Bir süre sonra sosyal medya hesaplarımızı onlar yönetmeye başladı. Bu bağlar kopmuyor. Kimi dosyasıyla geliyor kimisi de burada bir işin ucundan tutuyor, kimisi de tanıtım işini üstleniyor. O bağlar sürüyor ve bir şeye evriliyor.

Aksu Bora: Klasik bir yayınevinin okurlarıyla ve yazarlarıyla kurduğu ilişkiden çok farklı ilişkiler kurduk. Çünkü kadınların bir araya gelmeye ihtiyaçları var. Sözlerinin dinlenmesine ihtiyaçları var. Biz hem onları dinledik hem de onları dinleyecek başka kadınlarla buluşturduk. Yazarak ya da konuşarak anlatmalarını teşvik ettik. "Sen yazarsın, ben de yayıncıyım"dan ibaret bir şey olmadı. Örneğin şunu (Duvarda asılı olan el yazması 'Ayizi Kadınları' yazan tabloyu işaret ediyor) bizim bir yazarımız yaptı bize. Bu başka bir ilişki. Hangi yayınevinin yazarı bunu işleyip de götürüp onlara hediye eder?

'BİR NOKTADA NEFESİMİZİN KESİLDİĞİNİ HİSSETTİK'

Ayizi serüveni neden sonlandı? Ya da sonlandı demek doğru mu?

Aksu Bora: Bu memlekette kitap basmak, yayıncılık yapmak çok akıllıca iş değil. Çok az basılabiliyor kitaplar. Dağıtım problemleri var ve her yere ulaşamıyorsunuz. Tekeller var ve bağımsız kitapçılar çok az. Sistemin kendisinin yarattığı çok ciddi tikanıklıklar var. Onun içerisinde bağımsız bir yayınevi olarak debelenip duruyorsun. Biz bir noktada nefesimizin kesildiğini hissettik. Biraz daha devam etmeye kalksak mali olarak onun altından kalkabilecek gibi değildik. Başka ne yapabiliriz diye düşündükten sonra verdiğimiz bir karar oldu.

İlknur Üstün: Sermayesi emek olan bir yapıda bu koşullara direnmek kolay değil. Hiçbir şey yapmasanız vergi ödüyorsunuz. Bu zamana kadar büyük bir çabayla getir-

' Klasik bir yayınevinin okurlarıyla ve yazarlarıyla kurduğu ilişkiden çok farklı ilişkiler kurduk. Çünkü kadınların bir araya gelmeye ihtiyaçları var. Sözlerinin dinlenmesine ihtiyaçları var. Biz hem onları dinledik hem de onları dinleyecek başka kadınlarla buluşturduk. Yazarak ya da konuşarak anlatmalarını teşvik ettik. "Sen yazarsın, ben de yayıncıyım"dan ibaret bir şey olmadı. '

'Veda mektubu yazdığımız zaman en yakın çevremize, yazarlarımıza ve çevirmenlerimize gönderdik. Gelen bütün mesajların içeriğinde, "Tamam anlıyoruz bitti ama şimdi ne yapıyoruz???" vardı. Tanımadığımız kadınlardan da gelen mesajlar var. "Bir set kitabınızı alayım diyorlar" örneğin. Bu bizi çok rahatlatıyor. En azından son kitabın matbaa paralarını bu şekilde ödeyebileceğimize kanaat getirdik. Bu büyük bir destek. Bir yas süreci içerisindeyiz. Başka bir şeyler yapacağız ama uzun bir süre hayatımızın odağında olan bir şeyi bitiriyoruz.'

dik. Bir yolu daha olsaydı aklımızın erdiği ve yapabildiğimiz, o yolu mutlaka yürümeye çalışırdık.

'YAS SÜRECİ İÇERİSİNDEYİZ'

Birçok insan, özellikle sosyal medyadan, kapanma kararına çok üzüldüklerini ifade ettiler Size doğrudan gelen okur tepkileri nasıl?

Aksu Bora: Veda mektubu yazdığımız zaman en yakın çevremize, yazarlarımıza ve çevirmenlerimize gönderdik. Gelen bütün mesajların içeriğinde, "Tamam anlıyoruz bitti ama şimdi ne yapıyoruz???" vardı. Tanımadığımız kadınlardan da gelen mesajlar var. "Bir set kitabınızı alayım diyorlar" örneğin. Bu bizi çok rahatlatıyor. En azından son kitabın matbaa paralarını bu şekilde ödeyebileceğimize kanaat getirdik. Bu büyük bir destek. Bir yas süreci içerisindeyiz. Başka bir şeyler yapacağız ama uzun bir süre hayatımızın odağında olan bir şeyi bitiriyoruz. Süreçte el uzatanlar olduğunu görünce sadece satış meselesi olmadığını başka ilişkiler kurduğumuzu da görmüş olduk.

İlknur Üstü: Bir şey başlayıp bitmiyor galiba, o başka şeylere evriliyor, oradan da başka şeyler doğuyor. İnsan bu tarihi gördükten sonra "peki şimdi nereye?" diyor. Biz de bilemeyiz aslında... Serüvenimiz kadınlarla çoğalan, güçlenen ve öyle varlık bulan bir şey oldu ve bugüne kadar gelebildi. Bugün sonlandırma meselesi yine onlarla gerçekleşiyor. Veda mektubu giderken kendimi alıştırdığımı düşünmüştüm ama büyük bir ağırlık çöktüğünü hissettim. Biliyorum ve biliyoruz ki hiçbir şey buharlaşmıyor. Ne olursa olsun bu süreç yok olmayacak, kolay da olmayacak.

Aksu Bora: Son kitabın içerisinde kadınlara bir hediye bırakmak istedik. Bir poster ve orada, "Yazmaktan vazgeçme" yazıyor. Bence Ayizi'nin bıraktığı iz bu olabilir.

Onların gözünden Ayizi kadınları!

Anıl Mert Özsoy

Ayizi Yayınevi, Eda Çakmak'ın kaleme aldığı Kural Tanımayan Bir Moda Kılavuzu isimli kitabı yayınlamaya son verdi.

Bundan dokuz yıl önce Ankara'da kurulan yayınevi, kadın yazarların kitaplarını okuyucu ile buluşturduğu için feminist yazını takip edenlerin ortak noktasıydı. Yayınevi, şu ana kadar kadınların kaleme aldığı 63 kitabı okurla buluşturdu. Gazeteci, yazar ve yayıncı Sibel Oral Özyaşar, Burcu Karakaş, Özlem Akcan ve Sibel Öz Ayizi Yayınevi'nin hayatlarındaki

Sibel Oral

Sibel Oral Özyaşar: Yayıncılık "sektörü" içinde olmadıkları, yayıncı olmamalarına rağmen sektörün ve piyasanın kurallarını tanımadıkları, inat ettikleri için çok da tarif edilemez bir yeri var elbette. Kuralları tanımadılar, piyasaya göre oynamadılar bu yüzden de kapandılar diyenler de olabilir. Bu bir tercihtir, duruştur. Bizler için elbette kayıptır yayınevinin kapanması ama ben bu kapanma meselesine bir veda gibi bakmıyorum. Yayınevinde olmayacak da başka bir yerde varolacak, adı Ayizi olmayacak da başka bir şey olacak, başka alanlarda mücadele edecek ve kadınları bir araya getirecekler. Baksanıza ne demişler: Yazmaktan vazgeçme!

Burcu Karakaş

Burcu Karakaş: Ayizi'nin bana bu ülkede yaşayan feminist bir kadın olarak ifade ettiği şudur: "İstersek yapabiliriz!" İstersek feminist yayınevi de kurabiliriz, istersek gündemi kendi yayınlarımızla da belirleyebiliriz. Yani aslında canımızın istediğini "Acaba ne derler" demeden yazabiliriz. Ayizi kadınlar için kadınlarla beraber kadınlar adına müthiş işler yapan bir yer. Geçmiş zaman kullanmak istemiyorum. Hep öyle de kalacak. Can sıkıcı bir gelişme olsa da yapılanlar, hadi kendimi de içine katayım, yaptıklarımız Türkiye feminist tarihine yaldızlı harflerle geçti. "Geçti" neymiş zaten, o tarihi biz yazıyoruz. Ayizi'nin ışığında yazmaya da

devam edeceğiz. Geçen Neslihan'ın dediği: "Ölmedik yahu, buradayız!"

Sibel Öz: Ayizi Yayınevi gibi bazı örgütlenme deneyimlerinin (örneğin Amargi) simge durumları yanında bir okul, sonradan ekol ve yol açan pratikler olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda ne Amargi deneyimi bitmiştir, ne de Ayizi biter. Sonuçta Ayizi'ni kuran, yaşatan, bu pratiğe emek veren arkadaşlar ortadadır. Mutlaka köprüler kurmaya, yeni deneyimlere öncü-

Sibel Öz

lük etmeye devam edeceklerdir. Ayizi Yayınevi, edebiyatın erkek hakimiyetinden çıkarılması yanında kadının kendi sesini bulması yönünde çok önemli adımlar atılmasını sağladı. Hepimize güç verdi, moral oldu. Kadınlara, hakikatlerini, hayallerini, isyanlarını “kendileri olarak” yazmaları konusunda kapı açtı. Yayınevi sürecinin sonlanması bu kapının kapandığı anlamına gelmez; ancak biz kadınların örgütlülük konusunda bir kez daha kendimizi sorgulamamızı gerekli kılar. Kadınlar olarak, enerjimizin ne kadarını örgütlenmek için değerlendiriyoruz? Ve daha önemli bir soru; gücümüzü, aklımızı, fikrimizi, enerjimizi, hayallerimizi gerçekleştirmeye ve örgütlenmeye daha çok verdiğimiz taktirde ortaya neler çıkarabiliriz? Ayizi böyle bir güzelliği; üretmenin, dayanışmanın, bir arada olmanın her seferinde şenlikli bir şey olduğunu, hepimizi çoğaltan bir şey olduğunu gösterdi. Bu anlamda Ayizi kadınlarına teşekkürü borç biliyorum. İyi ki varlar...

Özlem Akcan - Burcu Karakaş

Özlem Akcan: Yazıyı yazmadan önce kitaplığımdaki Ayizi kitaplarına baktım. Tanışıklığımız, Pınar Selek'in Maskeler Süvariler Gacılar – Ülker Sokak: Bir Alt Kültürün Dışlanma Mekânı'yla başlamış. “2011-İzmir” diye not düşmüşüm içine. Son kitap da Eda Çakmak'ın Kural Tanımayan Bir Moda Kılavuzu olacak belli ki. “2019-İstanbul” yazacağım bu kez içine. Ayizi, yol arkadaşımdı; bir kentten bir kente giderken bana eşlik etti, ülkede onca şey olup biterken, “kadınlar ne yapıyor”un cevabını verdi. Ayizi kadınlarının İstanbul buluşmasında, “Biz kendimizi yayıncılık dünyasının değil, feminist hareketin bir parçası olarak görüyoruz,” demişti Aksu Bora. Öyleyse vedalaşmıyoruz. Kadınlar yazmaya, hikâyelerini anlatmaya, birbirini dinlemeye devam edecek. “İradenin iyimserliği” sürecek.

Nesibe Çakır'dan kadınların gerçeküstü öyküleri

Nesibe Çakır'ın ikinci öykü kitabı "Kadınlar ve Başka Evrenler" okurları, kadınların gündelik yaşamlarına tanıklık ettirirken gerçeküstü mekânlarda kurguladıkları anlara taşıyor. Kapanma kararı alan Ayizi Kitap aracılığıyla okurlarla buluşan Nesibe Çakır'la, kadınların gerçeküstü hikâyelerine yer verdiği son öykü kitabını konuştuk. Çakır kitabını anlatırken okurlarıyla ilgili olarak "Birini elinden tutup bir yerlere götürmeye niyetliyim" dedi.

Serkan Alan

"Antik Yunan Mitolojisinin Kadınlara Dair Öyküler" adlı ilk öykü kitabını 2016 yılında kaleme alan Nesibe Çakır'ın, ikinci öykü kitabı "Kadınlar ve Başka Evrenler" geçtiğimiz ekim ayında Ayizi Kitap aracılığıyla okurlarla buluştu.

Çakır, kadınların gerçeküstü yaşamlarına dair öyküleri içeren son kitabında okurları bir serüvene davet ediyor. Gündelik yaşamın içerisinde kadınların rutinlerine tanıklık eden okur, belki de hiç beklemediği bir anda, başka bir evrende Çakır'ın araladığı kapıları ardına kadar açabiliyor. Çukurova Üniversitesi Arkeoloji Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaya devam eden Çakır ile Kadınlar ve Başka Evrenler üzerine konuştuk. Arkeolojinin ve mitolojinin öykülerine katkısının olduğunu söyleyen Çakır, kadınların yaşamlarına dair tanıklıkların öykülere nasıl yansıdığını anlattı.

'Örneğin bir gerçek Pandora mitolojisi var. Bunu belirsiz zamanda geçen bir öyküye aynı motiflerle uyarlamaya çalıştım. Eski antik dönemlere ait metinlerden bildiğimiz hikâyeleri geleceğe uyarlamak istedim. Böyle bir derdim vardı. Dolayısıyla mitoloji de arkeoloji de doğrudan etkiledi öyküleri.'

"Antik Yunan Mitolojisinin Kadınlara Dair Öyküler" ilk öykü kitabınızdı. İkincisi de "Kadınlar ve Başka Evrenler" oldu. Kitapta Can Öykü Gazetesi'nde yayınlanan Tart ve altZine'de yayınlanan Pangea'nın yanı sıra 6 öykü daha var. İnsan yaşamı gibi biriken bir kitap olmuş. Ortaya çıkış sürecini sizden dinleyelim.

Pangea bu tarzda yazdığım ilk öyküydü ve yedi, sekiz yıl öncesi kaleme almıştım. Bilim kurguyu çok sevdiğim için o türe doğru kayıyordu yazdıklarım. Kızımın doğumundan sonra hastanede bir gece onunla yalnız kaldığımda o yalnızlık üzerine, uzayda yalnız kalmış bir anneyle kız üzerine bir öykü yazmak istedim. Pangea'da geçen kapsül annenin karnında büyüyen çocuğun sınırlı ortamını anlatıyor örneğin. Öyküleri zamanla yazıp kenara koydum. Belli bir konseptte ilerledi. Tüm öykülerin kadınlarla ilgili olmasını, farklı dünyalardan büyülü gerçeklerden geçerek ilerlemesini istedim. Tüm öykülerin yaşamdan bir çıkış noktası var.

Kaleme aldığınız öyküleri arkeoloji ve mitoloji nasıl etkiledi? Gelecekte söz eden gerçeküstü bir konuyu işlerken dahi geçmişten bir şeylerle karşılaşabiliyor okur.

Antik Yunan Mitolojisinin Kadınlara Dair Öyküler adındaki ilk öykü kitabım bittiğinde bilim kurguyla, distopyayla ilgili bir iki öyküm hazır. Aynı ruhu paylaşan ikinci bir kitaba ve öykülere onu yansıtmak istedim. O yüzden son kitabımın ilk kitabımla doğrudan bir ilgisi var. Örneğin bir gerçek Pandora mitolojisi var. Bunu belirsiz zamanda geçen bir öyküye aynı motiflerle uyarlamaya çalıştım. Eski antik dönemlere ait metinlerden bildiğimiz hikâyeleri geleceğe uyarlamak istedim. Böyle bir derdim vardı. Dolayısıyla mitoloji de arkeoloji de doğrudan etkiledi öyküleri. Antik Yunan mitolojisindeki bir kadının yaşamıyla ilgili motifleri gerçeküstü hikâyelerin içerisine yedirdim. Bir çeşit modern mitolojik öyküler gibi oldu.

'YAŞANMIŞLIK YAZILARIN İÇİNE SİNİYOR'

Geçmişte yaşayıp geleceği anlamlandıran insanlar olur. Siz geçmişte yaşayanlardan, onunla hesaplaşanlardan mısınız?

Evet. Zaman zaman. Bence onsuz olmuyor. Geçmişe dönüp bütün yaşadığımız kesitlere ara ara dönerim. Onlar da öykülerin içerisinde. Onlardan besleniyorum fakat bir yere kadar. Bir yerden sonra onlara takıntılı bir şekilde bağlanmam. Her insanın geçmişinde güzel olaylar dışında travmalar, üzücü olaylar, dalgalı dönemler var. Bunları az veya çok herkes yaşıyor. Yazma derdi olan insanın bunlar olmadan yazabileceğini düşünmüyorum. Yaşanmışlık, geçirdiğimiz her şey yazıların içine siniyor. Kapıyı açmak ve yok-

'Yazdığım şeylerde hayal dünyamdan çıkan, rüyalarımda gördüğüm, hayatımdan gelip geçen şeylerden motifler var. O yüzden üstü kapalı mahrem bir durum var. Örneğin fotoğraf çektirmeyi de hiç sevmem. Gözlerimin iç dünyamı yansıtmamasından korkarım. Bu da mahrem kısmını, kapalı kalmayı sevdiğimi gösteriyor.'

muş gibi davranmamak lazım. Yazarken onlar su yüzüne çıkıyor. Zamanı gelince yeniden geriye itiyorsunuz.

'HAYAL EDEREK UMUTLANDIRMAK İSTİYORUM'

Öykülerinizde kadınları gündelik yaşamdan alıp geleceğe ya da gerçeküstü kurgusal bir sürece taşıyorsunuz.

Bu tür fantastik ya da gerçeküstü kapıları hepimiz açabiliriz. Toplumun her kesiminden kimseler hayal kurmalı. Bir öykümde örneğin üniversiteye hazırlanan bir kızı düşündüm. Ben de üniversitenin zorluklarını görüyorum etrafımdan. Böyle olmasaydı diyerek daha güzel bir şey hayal ediyorum. Bir başka hikayede yalnız kalmış, akrabaları ölmüş bir kız var. Diğerinde süpürgeci kızlar var. O kızları ben kampüste görüyorum. Geliyorlar süpürüyorlar gidiyorlar. Onların peşinde bayağı gezdim ve dolaştım. O yüzden sıradan işlerden başlıyorum. Normal, sıradan, hayatımızdan ama bir ötesi farklı olan... Bu distopya olsa bile hayal ederek umutlandırmak istiyorum.

Öykülerin pek çoğunda gerçeküstü mekânlar ya da farklı, karşımıza çıkan tanıdık canlılar var. Hayal dünyanızı başka insanlara açtığınızda sıkıntı ya da tereddüt hissediyor musunuz?

Kesinlikle. Açmıyorum ben. Bunu ancak editörüm ve eşime açabilirim. Onun dışında günlük yaşamımda kolay kolay açmam. Öğrencilerimin bazıları ilginç şeyleri vardır mesela onun üzerine konuşurken kendimi kaptırırım sonra geri toplarım. Bunları dışarıya çok açmıyorum ve bana göre uçuk kaçık şeyler gibi geliyor. Bunu mahremle ilişkilendiriyorum. Yazdığım şeylerde hayal dünyamdan çıkan, rüyalarımda gördüğüm, hayatımdan gelip geçen şeylerden motifler var. O yüzden üstü kapalı mahrem bir durum var. Örneğin fotoğraf çektirmeyi de hiç sevmem. Gözlerimin iç dünyamı yansıtmamasından korkarım. Bu da mahrem kısmını, kapalı kalmayı sevdiğimi gösteriyor.

'EŞİM ERKEKLİK KİMLİĞİNİ BİR KENARA KOYUP BAKABİLİYOR'

Kitabınızı ilk okuyan eşiniz Kadir Bey olmuş. Kadınların gerçek üstü yaşamlarını anlatan öyküleri ilk olarak bir erkeğe okutmak ne hissettirdi size?

(Gülüyor) Bu öyküler kadınlarla ilgili ama içerisinde erkek düşmanlığı yok. Eşim bu türü çok okuyan birisi ve psikolog olduğu için insan ruhundaki bazı unsurları görebiliyor. Ben de ona danışıyorum. Öykülerdeki kadının ya da genç bir ergenin tepkisi

'... Büyük belediye otobüslerini güçlü kadınlar sürüyor. Bundan çok etkilendim mesela. Buna dair yazmak istedim. Yazamadım ama çok etkilendim. Yazdığım öykülerden de böyle etkileniyorum. Kadınların yaşamına tanıklıkta bir mesafe bırakmaya çabalıyorum. Aksi durumda kendimi kaptırabileceğimi biliyorum. Hüzünlü durumlarda empati dozajını kaçırdığımda yazmayı bırakabilirim. Tanıklık beni etkiliyor.'

uymuş mu diye soruyorum örneğin. Çok tarafsız bir gözle bakabildiğini hatta erkeklik kimliğini bir kenara koyup bakabildiğini biliyorum.

'YAZDIRAN DUYGU, GÖNÜL BORCUNU YERİNE GETİRMEK'

Arkeoloji alanında çalışmanızdan yola çıkmış olabilirsiniz fakat öykülerin bazılarında otobiyografik unsurlar hissettim. Öte yandan öykülerde çok güçlü bir tanıklık hali söz konusu. Kendinizden yola çıkarak etraftaki kadınların tanıklığıyla şekillenen öykülerle mi karşı karşıya okurlar?

Doğru bir tespit. Kendimden yola çıkıyorum. Bunun yanı sıra çevremdeki kadın figürleri, yaşamları ya da onları uzaktan da olsa gözlemlediğim şeyler birbirine kaynaşarak bir şeyler ortaya çıkıyor. Bu bazen genç bir kız bazense işsiz birisi oluyor. Örneğin Adanada belediye otobüslerini süren kadınlar var. Büyük belediye otobüslerini güçlü kadınlar sürüyor. Bundan çok etkilendim mesela. Buna dair yazmak istedim. Yazamadım ama çok etkilendim. Yazdığım öykülerden de böyle etkileniyorum. Kadınların yaşamına tanıklıkta bir mesafe bırakmaya çabalıyorum. Aksi durumda kendimi kaptırabileceğimi biliyorum. Hüzünlü durumlarda empati dozajını kaçırdığımda yazmayı bırakabilirim. Tanıklık beni etkiliyor. Bana yazdıran duygu, onları uzaktan takip etmek, bir motif olarak öykülerde yer verip gönül borcunu yerine getirmek.

'GÜNLÜK YAŞAMDAKİ YÜKÜ KIRMAK İÇİN KAÇIŞ ALANI YARATIP YAZIYORUM'

Gündelik yaşamın içinde başlayan öyküler gerçeküstü bir hale, gerçeküstü ilerleyen olaylar ise bazen gündeliğe hatta gelenekselliğe geçiş yapabiliyor. Bu durumun okuru yormadığını serüven kattığını söyleyebilirim. Kaleme alan olarak bu serüven haline dair siz ne hissediyorsunuz?

Bu çok güzel ve ilginç bir soru. Gündelik yaşamımızda öyle çok rutin var ki, bizi yoran, sürekli yaptığımız şeyler. Bu hayatın içersine maceralar, serüvenler, böyle kapılar koyup kaçabileceğimizi düşünüyorum. Ben de kendim için bunu yapıyorum. Bazen işten çok yorgun geldiğim zaman kek yapayım da kokusunu duyayım diyorum. Bu da bir serüven benim için mesela. Ya da bir gezinti yapıyorum ve karşımıza bir bukalemun ya da yengeç çıkıyor. Onların hepsini derliyorum, topluyorum. Kadınların sıkıcı hayatları olabilir, evlerinde çok sorumlulukları var. İşlerinden birinden boğulabiliyorlar. O arada küçük çıkış kapılarının olduğunu düşünüyorum. Pahalı bir spor salonuna ya da alışveriş merkezine gidip kedini alışverişe vurmak yerine kendimizce yapabileceğimiz

çok güzel şeyler olduğunu düşünüyorum. Örneğin eşimle bir gün kampüsten çıktık. Yan tarafımızda kırmızı ışıpta beklerken otobüsteki kadın şoförlerden birisini gördüm. Aylardan temmuzdu ve eline kocaman bir ay çekirdeği almıştı. İçinden alıp alıp çitliyordu. Benim ona baktığımı görünce bana el salladı. Ben de ona el salladım. O sırada geçtik gittik ama bu da bir serüven kapısıydı. Güzel anlar her zaman karşımıza çıkabilir. Günlük yaşamdaki yükü, ağırlığı kırmak için bir kaçış alanı yaratıp yazıyorum. Bazen kaçmak bizim için iyi. Kapıdan çıkıp geri gelmek iyi hissettiriyor.

Okuru bir yerden bir yere götürmeye niyetlisiniz.

Birini elinden tutup bir yerlere götürmeye niyetliyim.

Kadınlar için distopik denebilecek bir dünyada yaşıyoruz. Ütopya geçmek mümkün olabilecek mi? Kadınlar özgürce hayal kurabilecekler mi?

Ütopyanın peşinden koşmuyorum aslında. Kadın erkek fark etmez, makul ütopyanın olabileceğine inanıyorum. Ütopya dediğimizde aklıma kusursuz bir dünya geliyor. Onun yerine kendi istediğimiz dünyayı tasarlama çabasına sığınıyorum, bunun yeterli olduğunu düşünüyorum. Kadınlar ütopya yerine tasarlama ya başlayabilirler. Kendi ütopyamızın tasarlanabileceğini, gerçek anlamdaki ütopyanın arkasında karanlık tarafın olup olmadığını düşünüyorum. Böyle bir dünyada, dönemde kadınların özgürce hayal kurmaları çok zor tabii ki. Böyle bir dünya mümkün değil gibi gözükse de ben olmasını umut ediyorum. Ona inanmak istiyorum. Olmadığını bilsem de çabalamaktan zarar gelmeyeceğini düşünüyorum.

‘UMUT TÜKENMEZ’

Ayizi Kitap, kapanma kararı aldı. Bugüne kadar kadınların ürünlerini tüm çabalarıyla destekledi, nefes oldu, diyebiliriz. Kitap yazım sürecinde ve kitabın bugün okurlarla buluşmasında Ayizi'nin katkılarına dair neler söylemek istersiniz?

Mitoloji insanların hayatlarına çok tanıdık olmadığı için ilk kitabımı hazırladığımda çok tedirgindim. Kabul ettiklerinde çok sevindim. Tam bize göre olmuş dediler. Bu çok iyi hissettiren ve cesaret veren bir şey. İkinci kitabı yazarken, 'Bu çok gerçeküstü bir şey oldu' derken aklımda yine hep Ayizi vardı. Aksu Bora bu tarz konuları severmiş. Bora'nın yazdıklarını paylaştığını anladım. Ayizi'nde kapılar aralanıyor. Aynı frekansta bir şeyler gidiyor. Kurumsallaşmış bir yayınevine göre çok farklı bir tarzları var. Kapanacağı haberi de bizi oldukça üzdü ama bir yerden başka bir şekilde başlayacaklardır. Umut tükenmez.

KADINLAR ve BAŞKA EVRENLER

Kadınların Gerçeküstü Yaşamlarına Dair Öyküler

nesibe ÇAKIR

Kadınlar ve Başka Evrenler- Kadınların Gerçeküstü Yaşamlarına Dair Öyküler, Nesibe Çakar, 96 syf., Ayizi Kitap, 2018.

Edebiyat ile politika arasındaki hat

A. Nevin Yıldız

Hatice Günday Şahman'ın ilk kitabı Kırmızı Etek Ayizi Kitap'tan çıktı. Kırmızı Etek, politik doğruculuğa düşmeden, cesur ve yalın bir anlatım dili kuruyor. Dahası, yaş, cinsellik, cinsel yönelim, kadına yönelik şiddet, anne kız çatışması gibi mevzuları ahlakçı bir konum almadan öyküleştiriyor.

Türkiye, özellikle de son yıllarda, haberlerin büyük hızla geçip gittiği bir ülke. Oysa o haberlerin kahramanları var. Bazen mağdurları, bazen ölüleri, bazen katilleri. Bazen, o haberlerde yaşadığımız ne varsa, hepsini birden bulabileceğimiz ayrıntılar var. Üzerinde durmadığımızdan, duramadığımızdan belki bu kadar hızla ve umutsuz geçip gidiyor günler. Hatice Günday Şahman'ın Ayizi Kitap'tan çıkan ilk öykü kitabı Kırmızı Etek, sadece kadınlık değil erkeklik hallerini de anlatan ve o haberlerin, yani yaşadıklarımızın üzerinde duran on yedi öyküden oluşuyor.

Metinde Türkiye'nin siyasi tarihi, gündelik yaşam pratikleri dahası gazetelerin üçüncü sayfalarını dolduran ve üzerinden kolayca adi vaka diye geçilen politik mevzularıyla yüzleşiyoruz. Yazarın konu seçiminde olduğu gibi yazım dilinde de aldığı gazetecilik eğitiminin izlerini görebiliyoruz. Birbirinden derin ve ağır mevzuları konuşur gibi, tane tane ve olabildiğince yalın bir dille anlatıyor. Üslubundaki serin kanlılık, okuyucuya da bulaşıyor, zira bu dil bize hiçbir şeyin görüldüğü kadar basit veya hissettiğimiz kadar karmaşık olmadığını hatırlatıyor.

POLİTİK OLANIN ÖZEL OLANI YARALAYIŞI

Gezi olaylarından esinlenerek yazdığı "Bayrak Yarışı" gibi 10 Ekim Barış Mitingi'ni anlattığı "Halay"da da anlatısını gündelik olanın, insani olanın sıradanlığından hareketle kuruyor. Kurduğu bu anlatı ile esasında 'politik' olanın özel olanı nasıl yaraladığını hatırlatıyor. Yazar, böylece edebiyat ve politika arasındaki hattı örüyor sakince, bu hatta görünür bir kötü olarak devlet geleneği duruyor karşımızda. Oysa sıradan ve gündelik olanın içinden beslenen kötülüklerde bu hat flulaşıyor.

Kadına yönelik şiddetin türlü veçhelerini, anne kız çatışmasını, ya da cinsel yönelim meselelerini ele alırken mağdur ve fail arasındaki ilişkinin birden fazla yüzü olduğu hissini, tarafları yargılamadan incelikli bir biçimde aktarıyor okuyucuya. Bu üslup, kitabın girişine kondurduğu Ataol Behramoğlu'nun şu dizeleriyle kol kola gidiyor: "Öğrendim ki... Ne kadar küçük dilimlersen dilimle, her işin iki yüzü var"

Her şeyin iki yüzünün olduğunu, tabu sayılan, konuşulmayan ya

'Barış Mitingi'ni anlattığı "Halay"da da anlatısını gündelik olanın, insani olanın sıradanlığından hareketle kuruyor. Kurduğu bu anlatı ile esasında 'politik' olanın özel olanı nasıl yaraladığını hatırlatıyor. Yazar, böylece edebiyat ve politika arasındaki hattı örüyor sakince, bu hatta görünür bir kötü olarak devlet geleneği duruyor karşımızda. Oysa sıradan ve gündelik olanın içinden beslenen kötülüklerde bu hat flulaşıyor.'

da konuşulacak kadar önemli bulunmayan mevzularda bir bir döküyor ortaya. Bazı öykülerinde kadınların yazılmayan deneyimlerini ete kemiğe büründürüyor, bazılarında yazılamayacak kadar mahrem sayılanları...

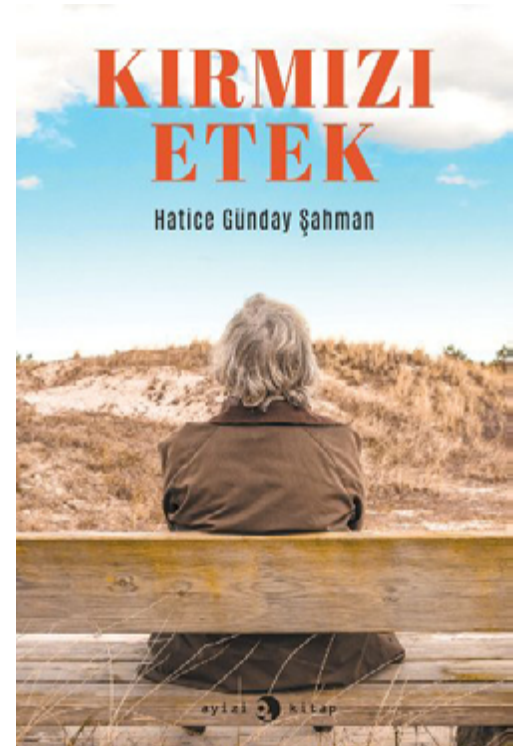
Mesela “Çok Geç” bir taraftan Türkiye’deki sol mücadele içinde yer almış kadınların görünmez tarihine ışık tutarken diğer taraftan da bu tarihin küçük bir kız çocuğunda bıraktığı yaraları görünür kılıyor. “Çok Geç”, bir yanıyla bir anne kız öyküsü iken diğer yanıyla siyasal mücadeleler içinde savrulmuş, bedeller ödemiş bir kadının öyküsü oluveriyor. Dilimleri küçülttükçe yüzleri artıyor olayların, öykülerin katmanları çoğalıyor, inceliyor, inceliyor... Onlar inceldikçe fail ve mağdur arasındaki denge de bozuluyor, suçlu ya da sorumlu olarak işaret edilecek biri ya da birileri kalmıyor geriye. Flulaşan bu dengede sistem kendini büyük suçlu olarak kurarken, mağdurun veya madunun koşullar elverince kolayca faile dönüşebileceği ortaya çıkıyor.

KİMSE KOLAYCA ‘KURBAN’ DEĞİL!

Kitaba adını veren “Kırmızı Etek” adlı öykü, sınıf, cinsiyet, cinsel yönelim meselelerini bir bir kat ederken, esasında kimsenin kolayca ‘kurban’ olamayacağını da gösteriyor bize. Kurbanı olduğu sistemin yeniden üreticisi olarak varlık gösteren birer aktör olarak sahnede yer alan öykü kahramanı, hiç beklenmedik bir yerde erkek egemen sistemle ilişkilenebilir. Yazarın anlama çabası sayesinde hep konuşmayı ihmal ettiğimiz madunun madunla ilişkisiyle karşı karşıya kalıyoruz, perdesiz ve yalın bir biçimde.

Durum böyle olunca da farklı deneyimleri, yaslandıkları siyasal ve kültürel bağlamları ile konuşturan diyalojik bir anlatı çıkıyor ortaya. Zaman zaman bu diyaloji kızdırıyor da bizi. Zira kadının maruz kaldığı hak ihlallerine ve baskıya tanıklık ederken bir anda bir erkeğin hem de şiddet faili bir erkeğin ‘ama’ları ve ‘fakat’ları dökülüyor öykünün içinden. “Son Koz” elinden kavrayıp okuyucuyu, failin kendisiyle konuşmalarına doğru çekiştiriyor.

Kırmızı Etek, politik doğruculuğa düşmeden, cesur ve yalın bir anlatım dili kuruyor. Dahası, yaş, cinsellik, cinsel yönelim, kadına yönelik şiddet, anne kız çatışması gibi mevzuları ahlakçı bir konum almadan öyküleştiriyor. Türkiye’nin politik geçmişinde yaşanmış ve bugününü belirleyen travmaları gündelik, insani olandan, yani yaşamın sıradanlığından okuyor. Her iki okuma türü de insani olanı anlama çabasını içeriyor.

Kırmızı Etek, Hatice Günday Şahman, Ayizi Kitap, 120 syf., 2018.

Salyangozlar, aşklar ve köpekler!

Macar edebiyatından yaptığı çevirilerle tanınan Sevgi Can Yağcı Aksel'in ilk öykü kitabı Ayizi Yayınevi'nden çıktı. Esin kaynağının, Macar yazar István Örkény olduğunu söyleyen Aksel'in kitabında, okura beklenmedik anlarda salyangozlar eşlik ediyor.

Macar dili ve edebiyatı üzerine çalışmalar üreten akademisyen Sevgi Can Yağcı Aksel'in, 'Karıya Not Bıraktım' adlı ilk öykü kitabı Ayizi Kitap aracılığıyla okurlarla buluştu.

Serkan Alan

İlk öykülerini Budapeşte'de yazıp Ankara'ya, Tunalı Hilmi Caddesi'ne taşıyan Aksel, on yılı aşkın süredir kaleme aldığı öykülerini bir araya getirdi. Kapakta, okurları karikatürist Behiç Ak'ın çizimiyle hayat bulan bir salyangoz karşılıyor. Kitabın ilerleyen sayfalarında yer alan öykülerde hiç beklenmedik anlarda bu salyangoz okura eşlik ediyor, tarifsiz bir aşk tanımlamasına denk düşer hâle bürünüyor. Aksel'in öykülerinde kaybedilen veya yitirilenlerle kurulan bağlara dair birçok atıf karşılayacak sizleri. Yer yer kurmaca, kimi zaman ironik bir üslupla yazılan hikâyeler hayatın olağan akışı içerisindeki bir halinize dokunuyor ya da kendi yaşamınız içerisinde görmediğiniz anlara tanıklık etmenize imkân sağlıyor.

'Macaristan'a ilk gidişlerimde yaşadığım ve çevremdeki Macarlara yaşattığım şaşkınlıklar, kültürel farklılıklardan kaynaklı zaman zaman komik, zaman zaman da dramatik deneyimler ilk öyküleri yazmama yol açtı. Sonra bu öyküler benimle Ankara'ya yolculuk ettiler.'

Salyangozlardan aşka, 12 Eylül'den akademiye kadar farklı konuları ve halleri kucaklayan Sevgi Can Yağcı Aksel ile ilk öykü kitabı üzerine yaptığımız söyleşiyle baş başa bırakıyoruz sizleri...

'İLK ÖYKÜLER BUDAPEŞTE'DE YAZILDI'

Macar edebiyatından çevirilerinizi ve makalelerinizi takip eden okurlar biliyorlar. 'Kapıya Not Bıraktım' ilk öykü kitabınız oldu. Nasıl doğdu? Ne kadar zamanlık bir çalışmanın ürünü?

2007 yılında doğmaya başladı 'Kapıya Not Bıraktım'. Ondan sonra da doğmaya devam etti. Okudukça artık doğduğuna ikna olabileceğim galiba. Öykülerin dillerinde, üsluplarında ve ironilerinde farklı zamanlarda yazıldıkları sezilebiliyor sanırım. Bir kısmı çok yeni, bir kısmı ise oldukça eski. İlk öyküler Budapeşte'de yazıldı. Bir dakikalık öykülerine hayran olduğum ve Türkçe'ye çevirdiğim István Örkény bu konuda esin kaynağım oldu. Kısacık satırlara dünyaları sığdırabilmesinden büyülendim. Macaristan'a ilk gidişlerimde yaşadığım ve çevremdeki Macarlara yaşattığım şaşkınlıklar, kültürel farklılıklardan kaynaklı zaman zaman komik, zaman zaman da dramatik deneyimler ilk öyküleri yazmama yol açtı. Sonra bu öyküler benimle Ankara'ya yolculuk ettiler.

'HEPİMİZİN YAŞAMA HÂLİYLE İLİŞKİLENDİRİYORUM'

Kitabın birçok yerinde salyangoz var. Behiç Ak'ın çizimi olan kitap kapağında da okurları bir salyangoz karşılıyor. Salyangozlara nasıl bir anlam yüklüyorsunuz?

Salyangoz benim için zaman zaman özendiğim zaman zaman çekindiğim bir 'tek başınalık' simgesi her şeyden önce. Tek başına olmayı becermeden birlikte olmak da olanaksız. O yüzden aşklarına da büyük hayranlık duyduğum canlılar. Yakından ve uzaktan baktığımda farklı şeyler duyumsatıyorlar. Sürekli yolda oluşlarını insan canlısına çok benzetiyorum. Yaşıyor, iz bırakıyor, kabuğuna basılıyor, şanslıysa hayatta kalıyor, çıplak dolaşıyor, başka bir kabuğu sahipleniyor. İştahla besleniyor, güzelce sevişiyor ve yaşadığı sürece de yollarına devam ediyorlar. Ardında bıraktıkları pırıltıları zamanından ve bedeninden arda kalma hâli olarak görüyorum. Sağlam bir bedel bu ve hepimizin yaşama hâliyle çok ilişkilendiriyorum. O telaşsızlığı, ne

'Ele vermek için saklamaya çalışmak gerek. Mahremlere sandığımız kadar ihtiyacımız olduğunu düşünmüyorum. Üzerine konuşmayarak, yazıp çizmeyerek birbirimizden saklanabildiğimizi de düşünmüyorum. Deve kuşu gibi kafamızı kuma gömünce zaafı, yaraları, zayıflıkları gizlediğimizi sanıyoruz. Ses yükselttikçe güçlü zannedildiğimizi... Mağduriyetleri çok dile getirince şefkat göreceğimizi... Öyle sanıyoruz ama öyle olmuyor sanki.'

olursa olsun hızını ve yolunu değiştirmemesi, kendi ritmine saygı hâli beni çok etkiliyor. Bir iyimserlik hissi... Behiç Ak da öyle güzel yakalamış ve aktarmış ki bunu.

Öykülerin içerisinde de salyangoz bir yerlerden sürekli çıkıyor. Tıpkı hayatın içerisinde gibi...

Evet orada döngüsellik de işin içinde. Aslında hep aynı şeyleri tekrar tekrar yaşıyor oluşumuz, döne dolaşa aynı yollardan aynı izleri bırakarak geçiyor oluşumuz, korktuğumuzda kabuğumuza çekiliyor oluşumuz... Her birimizin saklandığı, bizi koruyan, saklayan, var eden o kabuklar, üzerine basıldığında un ufak olacak kadar da naif aslında. Öykü kahramanlarının başına gelen gülünç ve hüzünlü döngüler böyle her yerden çıkabiliyor.

'ELE VERMEK İÇİN SAKLAMAYA ÇALIŞMAK GEREK'

Kendi yaşantınıza dair pek çok atıf var öykülerde. Tanıdığınız, doğrudan dokunabildiğiniz insanları düşününce kendinizi, duygularınızı ele vermiş hissediyor musunuz?

Ele vermek için saklamaya çalışmak gerek. Mahremlere sandığımız kadar ihtiyacımız olduğunu düşünmüyorum. Üzerine konuşmayarak, yazıp çizmeyerek birbirimizden saklanabildiğimizi de düşünmüyorum. Deve kuşu gibi kafamızı kuma gömünce zaafı, yaraları, zayıflıkları gizlediğimizi sanıyoruz. Ses yükselttikçe güçlü zannedildiğimizi... Mağduriyetleri çok dile getirince şefkat göreceğimizi... Öyle sanıyoruz ama öyle olmuyor sanki. Sevinçlerimizin, acılarımızın, peşinde koştuğumuz hazların türleri ve şiddetleri farklı olmakla birlikte birbirine oldukça yakın şeyler deneyimliyoruz. Bu yüzden birimizin öyküsü dediğimiz şey her birimizin öyküsü gibi. Bu biricik oluşlarını yok saymak değil, biricik oluşun kendisine daha farklı bir yerden bakmak sanki. Yani otobiyografik öyküleri 'ben yaşadım ve benim özel tarihim' gibi anlamlandırmıyorum. Öykülerdeki kelebekler, aya uçan sinekler, köpekler, not bırakan hırsızlar ya da benim çocukluğum, hepsi aynı şekilde kurmacanın ya da gerçekliğin bir parçası.

'KENDİNİ ÇOĞALTMA HÂLİ GİBİ BİR ÇABA'

Yazarların bazılarının ilk kitaplarında, güçlü bir hikâye/hikâyeler üzerine kurulu bir anlatıyla kitap şekilleniyor. Okuduğunuzda yazarın kendi deneyimlerini, zamanında tanıklık ettiği

bir meseleyi doğrudan yansıtma halini çok belirgin hissediyorsunuz. Sizin kitabınızda ise otobiyografik hikâyeler olsa da ‘kendinden yeme’ halini çok hissetmedim.

Kendinden yeme hâlinde çok kendini çoğaltma hâli gibi bir çaba benimkisi. Amaçladığım böyle bir şey ve yapabilmişsem ne mutlu. Okuyan herkes payına düşeni alsın isterim. Almak istediği, ona dokunduğu kadar bir paydan söz ediyorum. İlk okurlardan gelen yorumlara bakıyorum. Aynı öyküden, biri çok güldüm, bir başkası ise ağladım diye söz etti mesela. Metnin okuyanı özgürleştiriyor olması çok güzel ve benim gittikçe ustalaşmak istediğim böyle bir hâl ve üslup.

“KAYBEDİLME HÂLİ’ BAŞI YA DA SONU OLAN BİR HÂL DEĞİL’

Kaybedilen veya yitirilenlerle sürdürülen bağlara dair ne söylemek istersiniz. Örneğin kitaptaki, ‘Köpek Dövüldüğü Sokağa Kaçar’ öyküsünde kaybettiğiniz köpeklerinize dair bir bölüm var.

Kaybedilme hâli başı ya da sonu olan bir hâl değil. Süren giden bir şey. “Kaybettim bitti” deyip geçemediğimiz çok şey bırakıyoruz geride. Zaman zaman çaresizlikle çok ilişkilenen bir şey, zaman zaman da başka bir şeye dönüştürerek katlanılabilir hâle gelen bir şey.

'Bence yazar ve okur arasındaki mesafeyi okur belirler. Oradaki kıstasımız o olmalı. Okur ne kadar kendi başına kalmak istiyor? Okurken yazarı ne kadar yanında istiyor, buna karar verecek olan o. Günümüzde yazana ulaşmak yeni iletişim mecraları ve tarzları sayesinde çok kolaylaştı. Ben okurken yazarları hayatımda istemem mesela. Okuyup bitirdikten sonrası ayrı. Okurken metinle ilişkimde daha 'özerk' olayım isterim. Okuduğum benimdir.'

Kitabın birçok yerinde 'bir şeyleri kelimelerle yaşatma hâli'ne tanıklık ettiğimi hissettim. Kelimelerle mi yaşatıyorsunuz?

Yaşatma diyorsun. Hemen, kaybetme geliyor yine aklıma. Burada tutmaya çalışma ya da kaybetmemek için direnmek geliyor. Kişisel ve toplumsal yaşamda verdiğimiz savaşimler... Herkesin kendi gücü oranında göze aldıkları, ödedikleri bedeller... Kelimeler yaşatmaya yetecekse ne güzel. Öykülerde yetip yetmediği tartışılır.

'AKADEMİK ÖRGÜTLENME BİÇİMİ İKİ KEFELİ BİR TERAZİ GİBİ'

Kitabın içerisinde ironik örneklerle akademiye dair atıfların yer aldığı öyküler de var. Çalıştığınız Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi'nden de onlarca akademisyen ihraç edildi. O dönem nasıl etkiledi sizi?

Akademi örgütlenme biçimi gereği iki kefeli bir terazi gibi. Bir tarafta düzen vermeye çalışan yönetsel mekanizmalar, diğer tarafta her türlü düzeni, durumu, gerçekliği sorgulayan, eleştiride sınır tanımayan bilim insanları var. Bu mekanizma içinde ayrı düşmek kaçınılmaz. Eleştirel düşüncenin yer aldığı kefenin ağır bastığı toplumlarda insanlar daha özgür, daha hoşgörülü, güvende hissederek yaşıyor. Bilim, kültür sanat çok daha özgürce gelişiyor. 'Diyalog' geliyor. Farkındaysan sorduğun soruya kendi deneyimimi öykülerle ilişkilendirerek cevap vermekten kaçınıyorum. Öykülerle ilgili bir kılavuz sunmak istemem. Kitapta yazılan o komik öykücükler elbette kurmaca. Gerçek hayatta yaşanmaları mümkün mü! Benim kitaptakiler fıkra gibiler.

'OKUDUĞUM BENİMDİR'

Yazarla okur arasında nasıl bir mesafe olması gerekiyor? Ya da mesafe olmalı mı?

Bence yazar ve okur arasındaki mesafeyi okur belirler. Oradaki kıstasımız o olmalı. Okur ne kadar kendi başına kalmak istiyor? Okurken yazarı ne kadar yanında istiyor, buna karar verecek olan o. Günümüzde yazana ulaşmak yeni iletişim mecraları ve tarzları sayesinde çok kolaylaştı. Ben okurken yazarları hayatımda istemem mesela. Okuyup bitirdikten sonrası ayrı. Okurken metinle ilişkimde daha 'özerk' olayım isterim. Okuduğum benimdir. Karıştırmam yazarı.

“TUNA’YI İZLERKEN HİKMET İLE JOZSEF’İ BİRLİKTE DÜŞÜNÜRÜM’

Atilla József’in ‘Temiz Yürekle’ şiiri, aynı zamanda kitabınızda bir öykünün de ismi. Macar edebiyatının önemli temsilcileri arasında yer alan József’e dair neler paylaşmak istersiniz?

Türkiye’de Macar edebiyatının tanınmasında en önemli isim Atilla József. 20’inci yüzyılın çok büyük bir şairi. Gençlik göçmüş. Nazım Hikmet ile birlikte anılan, aynı biçimde sevilmiş büyük bir şair. Benim de Macarcayı öğrenme nedenlerimden biri. Tuna’yı izlerken Nazım Hikmet’le Atilla Jozsef’i birlikte düşünürüm hep.

‘BİZ KUŞAK OLARAK 12 EYLÜL ÇOCUKLARIYIZ’

Kitapta daha önce İletişim Yayınları tarafından ‘2014 Resimli Edebiyat Tarihi’ takviminde yayımlanan ‘Baba’ adlı öykünüze de yer verdiniz. 12 Eylül sürecini anlatan bu öyküye ‘Anne’ ve ‘Çocuk’ da eşlik ediyor.

Biz kuşak olarak 12 Eylül çocuklarıyız. ‘Baba’ bire bir otobiyografik bir öykü değil. Babam çok şükür hayatta biliyorsun ama rahatlıkla o kişi babam olabilirdi. Bir sürü kişinin babasıydı o baba. Bir sürü çocuk da o yıllarda anlamlandıramadığı güçlükleri böyle çocuksu akıl yürütmelerle aşabildi. Geriye birçok çekirdek aile öyküsü kaldı. Birlikte tek bir fotoğrafı bile olamayan çekirdek aileler, o yıllardan bizim kuşağa miras.

‘ACILAR İYİLEŞSE DE YERLERİ ACIR’

Tam anlamıyla yaşamasanız bile o atmosferden sıyrılabildiğinizi düşünüyor musunuz? Hep sizinle birlikte geldi mi?

Uzunca bir süre bunların sıyrılıp kaçılacak şeyler olduğunu düşündüm. Acılar iyileşse de yerleri acır. Bunu kabul etmek gerekiyor. Ne sıyrıldım ne sıyrılmadım. Ben sıyrılısam da çocukluğum orada. Ondandırılmak mümkün mü? Geçmişini gerekmedikçe kurcalamıyorum. Onunla ilişkimi kurcalıyorum ama.

‘ÖĞRENDİKÇE DAHA İYİ YAZABİLMİYİ VE ÇEVİREBİLMİYİ UMUYORUM’

Macar dili ve edebiyatı üzerine çalışıyorsunuz. Başka bir dili başka topraklarda yaşamaya ve

‘Uzunca bir süre bunların sıyrılıp kaçılacak şeyler olduğunu düşündüm. Acılar iyileşse de yerleri acır. Bunu kabul etmek gerekiyor. Ne sıyrıldım ne sıyrılmadım. Ben sıyrılısam da çocukluğum orada. Ondandırılmak mümkün mü? Geçmişini gerekmedikçe kurcalamıyorum. Onunla ilişkimi kurcalıyorum ama.’

yaşatmaya çalışmak nasıl bir çabadır?

Çok eşsiz bir çabadır. Çeviriyi ne güzel tarif ettin. Büyük bir aşktır. Bir başka yönü daha var, bir Macar yazarın Türkiye’de bir edebiyat toplantısında çevirmenliğini yapmışım. “İyi bir yazar olmanın sırrı nedir?” diye sorulduğunda, “Önce iyi bir çevirmen olmak” yanıtını vermişti. Ben iyi bir okur olabilmek için de çeviriyle uğraşmanın büyük bir faydası olduğunu düşünüyorum. Bizde edebiyatla ilişkide çeviri, çevirmeyi denemek, çevrilmiş metinler üzerine düşünmek hem yazarlar hem okurlar için pek tercih edilen bir uğraş değil. Orta Avrupa edebiyat geleneğine baktığımızda büyük yazarların çok iyi çeviriler yaptığını hatta yazmaya oradan başladıklarını görüyoruz. Başka birinin dilinde düşünüp onu kendi diline aktarmak üzerine mesai yapmak eşsiz bir yaratıcı emek süreci. Çevirdikçe öğreniyorum, öğrendikçe daha iyi yazabilmeyi ve çevirebilmeyi umuyorum.

‘KADINA DAİR HER TÜRLÜ SESİ OKURA ULAŞTIRIYORLAR’

Son dönemdeki kur artışından kaynaklı kâğıtta yaşanan kriz nedeniyle pek çok yayınevi kitap basımını durdurmuş durumda. Kadın yazarları destekleyen ve kitabınızı da okuyucularla buluşturan Ayizi Yayınevi’ne dair paylaşmak istedikleriniz var mı?

Hayatımızda çok eksik olan iki şey aklıma geliyor: Özen ve nezaket. ‘Ayizi kadınları’nın, İlknur ve Aksu Hocaların, editörüm Neslihan’ın bu süreçte sergiledikleri özen ve nezaket karşısında ağızım açık kaldı. Çok enerjikler. Yılgınlığa düşmüyorlar. Gözlerinin içi gülüyor. Sadece insan ilişkilerinden söz etmiyorum. Raflarında yer alan her bir kitaba duydukları saygı, verdikleri emek ve taşıdıkları heyecanı görmek o kadar olmayan bir şey ki. Umut nedir? Budur işte. Çok sesli, çok türlü kadın yapıtları basıyorlar. Kadına dair her türlü sesi okura ulaştırıyorlar. Buna paralel son derece seçici davranıyorlar. Seçicilik kriterlerinin ezberlenmiş şeyler olmayışı da ayrı güzel. ‘Ayizi’ kendi başına bir okul olmuş durumda. Yolu açık olsun diyorum. Giderek büyüsün ve geleneği uzun ömürlü olsun. Ayizi salyangoz izi gibi. Usul usul, parlıyor.

Kapıya Not Bıraktım, Sevgi Can Yağcı Aksel, syf.168, 2018, Ayizi Kitap

Evrim Alataş'ın adı

Evrim Alataş'ı yaşadığı çağda parlatan neydi? Doktorun, kendisinden önce doğan çocuğa Devrim, ona da Evrim adını vermesi büyüdü bir eksikliğin tamamlanma yolculuğunun başlangıcı mıydı? Bugün, hâlâ adının anıldığı her mecliste insanların yüzünü gülümsetmesinin sebebi nedir? Burcu Karakaş, tüm bu sorular etrafında dirençli, vicdanlı bir gazeteci-yazar olan Evrim Alataş'ın peşine düşüyor.

Dünya üzerinde varolma sancısının en karşı konulmaz hallerinden biri anılma telaşdır. Sanat, bu noktada insanlığın yüzyıllar boyunca başvurduğu en temel görünme biçimlerinden biri olmuştur. Biçimi, tavrı, ifade şekli ne olursa olsun özünde kişinin kendini gerçekleştirme çabası en büyük itici güçlerden biridir.

Yazının, toplumsal hafızaya yoldaş olduğunu hesaba katarak söze devam edersek Türkiye tarihinde bu eksenindeki eserleriyle günümüze dair söz söylemiş birçok yazar ve sanatçıyla karşılaşırız. Türkiye gibi doğu ile batı arasında kalmış, ezen-ezilen çelişkisinin sınıfsal ve ulusal kimlik üzerinden şiddetli bir şekilde hissedildiği toplumlarda yazı bir 'lüks'ün ötesinde anılma, hatırlatma, diri tutma gibi işlevlere bürünmüştür ve karşı atak aracı, direnme biçimi olarak kendini var etmiş, dilin, formun imkanlarıyla bir mücadele alanına dönüşmüştür.

Anıl Mert Özsoy

'Siyasi gerekçelerin, insanlar arasında yarattığı uçurumu, yok sayılmayı, yıllar sonra topraklarına gömüleceği köyünde gördü. Mağduriyetin zoraki bir mahcubiyete döndüğü bir atmosferde ilk gençliğine adım attı. En yakın dostlarının, mücadelenin sert kanatlarında aldığı insiyatifi sorgulayarak kendine bir yol çizdi.'

D-EVRİM!

Burcu Karakaş, Ayizi Yayınları etiketi ile okuyucuyla buluşan Ne Olmuş Güldüysek – Evrim Alataş Kitabı'nda, Evrim Alataş'ın hayatının dönüm noktalarını tanıklıklar üzerinden kaleme aldı. Gazeteci-yazar Evrim Alataş, yazıyla kurduğu ilişkide anma, hatırlatma ve direnme biçimine yeni bir anlam kazandırmış önemli yazarlardandı.

Peki Evrim Alataş'ı yaşadığı çağda parlatan neydi? Doktorun, kendisinden önce doğan çocuğa Devrim, ona da Evrim adını vermesi büyümlü bir eksikliğin tamamlanma yolculuğunun başlangıcı mıydı? Bugün, hâlâ adının anıldığı her mecliste insanların yüzünü gülümsetmesinin sebebi nedir? Burcu Karakaş, tüm bu sorular etrafında dirençli, vicdanlı bir gazeteci-yazar olan Evrim Alataş'ın peşine düşüyor.

GÖLPINAR: KÜRT-ALEVİ KÖYÜ

Malatya'nın Akçadağ ilçesine bağlı Gölpınar köyünde dünyaya gelen Evrim Alataş, bu ülkenin şanslı (!) çocuklarından. Alevi, Kürt ve sol-sosyalist bir coğrafyada hayata başlamanın tüm olanaklarını ve yine bu olanaklar kadar mühim olan dezavantajlarını yakından gözlemleyerek büyüdü. İnsan olmanın gereklerinden biri olan dayanışmayı yaşam biçimine çevirmiş Alevi kültürü ile diyalektik materyalizm ekseninde dünyayı yorumlama gayesiyle hareket eden sol hareket içerisinde büyüdü. Zorunlu göçlerin 'sıradanlaştığı' bir halkın çocuğu olarak bellek ve hafızanın ehemmiyetini erken yaşlarda kavradı. Alevi yurttaşlara ülkede biçilen rolün gereği olarak 'sınır' kavramını erken yaşlarda öğrendi, elbette sınıra karşı direnmeyi de. Örgütlü yaşamı en yakınından, dayısından tanıyan Alataş, her Cuma yaşadıkları ev baskınlarıyla, 'aidiyet' duygusunun insan üzerindeki etkilerini yine erken yaşlarda kavradı. Siyasi gerekçelerin, insanlar arasında yarattığı uçurumu, yok sayılmayı, yıllar sonra topraklarına gömüleceği köyünde gördü. Mağduriyetin zoraki bir mahcubiyete döndüğü bir atmosferde ilk gençliğine adım attı. En yakın dostlarının, mücadelenin sert kanatlarında aldığı inisiyatifi sorgulayarak kendine bir yol çizdi. Köyden, şehre gitmenin hapisane yollarından geçtiği zamanlarda şehrin yolunu tuttu ailesiyle birlikte.

SARIŞIN BİR KÜRT ŞEHİRDE...

Evrım Alataş, politik tavrı olan bir ailede büyüdü. İstanbul'da ilk yerleştikleri yer olan Şirinevler'de bir kot atölyesinde işçi olarak çalışan Alataş, iki aylık bu başarısız serüvenin ardından işten ayrıldı. Bu sırada lise eğitimine başlayan Alataş, Kürt kimliği bilincini yaşadığı çevrenin de etkisiyle pekiştirdi. Faili

meçhullerin, köy boşaltmaların olduğu bu dönemde, şehirlerde oluşan 'ötekilerin varoşları' o dönemin politik tavrına sahip gençliğinde başka türlü bir arayış yarattı. Evrim Alataş bu noktada sosyalist mücadele ile tanıştı.

92 yılında Şırnak'ta yaşanan katliama ilişkin Türk ve Kürt kadınlarının Sultanahmet Meydanı'nda yaptığı basın açıklamasına ablası Mukaddes'le katılan Evrim Alataş, gözaltına alındı. Devletin baskı politikasıyla mücadele etmeye çocuk yaşta başlayan Alataş'ın hayatının bir diğer dönüm noktası da bu basın açıklaması oldu. Bir ay tutuklu kalan ablasının ardından kendisine de ceza verildi.

İLK GAZETECİLİK FAALİYETLERİ

Gün mücadele günüydü ama nasıl? Evrim Alataş'ın ilk gazetecilik deneyimi ağabeyi Hüseyin'in çıkardığı Newroz dergisinde oldu. Fakat devlet baskısı derginin ömrünün de kısa sürmesine neden oldu. Ağabeyinin yurtdışına çıkmasından sonra derginin yayın hayatı çok geçmeden bitti.

Evrim Alataş'ın, bu günlerde hakikati arama sevdası doruk noktasına çıktı. Artık yaşama karşı sorumluluğunun farkındaydı ve hisasını çekmişti: Gazeteci olacaktı. Ablası Mukaddes'in yardımıyla Kürt medyasının ana damarlarından olan, mahkeme kararlarıyla sürekli kapatılan ve farklı isimlerle yayın hayatına devam eden, deyim yerindeyse Kürt halkının medyadaki onur meselesi olan, 93 yılındaki adıyla, Özgür Gündem gazetesinde çalışmaya başladı. Kürt basınının devlet erkinin baskısıyla mücadele ettiği zor yıllardı. Evrim Alataş, o dönemin gazetecilerinden farklıydı. Günlük hayat pratikleriyle, 'kahkahalarıyla', giyim tarzıyla olduğu ortamda ayrıksı duruyordu. Yeni ve dinamik bir heyecanla kendi yerini edindi. Haber peşindeki ısrarıyla imzasını yarattı. Politik olanla hakikat arasındaki o ince çizgide mesleğin etik ve evrensel kurallarına uygun bir tavırla hareket etti.

Günümüzde de karşılaşılan, gazetecilik ile aktivistliğin birbirine karıştığı, mağdurun ve haberin öznesinin önüne geçilen ve mesleki dezenformasyonla savrulma hâli 90'larda da kendini gösteriyordu. Evrim Alataş, bu noktada aldığı tavırla yer yer kendi bulunduğu yayında da sert çıkışlar yapıyordu. Ana akım medyanın, Kürt basınına selam vermeye dahi korktuğu günlerde Evrim Alataş kurduğu ilişki biçimiyle dile getirilemeyen ambargoyu kırıyordu.

Artık yaşama karşı sorumluluğunun farkındaydı ve hisasını çekmişti: Gazeteci olacaktı. Ablası Mukaddes'in yardımıyla Kürt medyasının ana damarlarından olan, mahkeme kararlarıyla sürekli kapatılan ve farklı isimlerle yayın hayatına devam eden, deyim yerindeyse Kürt halkının medyadaki onur meselesi olan, 93 yılındaki adıyla, Özgür Gündem gazetesinde çalışmaya başladı

'Baskı koşulları sertleştikçe yazılarındaki hiciv de artıyordu. Gazetedeki köşe yazılarının dışında hak ihlallerinin haberleştirilmesine de azımsanmayacak bir önem gösteriyordu. Bu noktada en temel motivasyonu gazeteciliğin toplumsal vicdana olan sorumluluğuydu. Habere yaklaşımında 'slogan'dan uzak duruyor, haberin gereğini yapıyordu.'

DİYARBAKIR GÜNLERİ

Evrım Alataş'ın bu tavrı bir süre sonra basın camiasında parlamasına neden oldu. Gazetenin Diyarbakır Bürosu'nda da çalışmalara başlayan Alataş, asıl istediğini yapmaya başlamıştı. Gazetenin "Fincan Xanım" köşesinde, Kürt halkının içinde bulunduğu durumu hicivli bir üslupla kaleme alıyordu. Bu yazılar gazete çalışanları arasında bir heyecan yaratmıştı. Acının, kahkahaya yenildiği andı bu. Gülmenin unutmaya meylettiği değil; acının kuvvete dönüştüğü yazılardı.

ÖZE DÖNÜŞ...

2005 yılına geldiğindeyse eşi Fikri ile birlikte Diyarbakır'a yerleşmişti Alataş. Öze dönme şiarıyla atılmış önemli bir adımdı. İnsanın kökleriyle kurduğu ilişkinin farkındaydı Evrim Alataş. Büyüdüğü, ilk bilinçlenme yaşadığı, o günkü kişiliğini oluşturan, kimliğini ve adını taşıdığı halkıyla buluşmaydı bu dönüş. Dönemin sert koşullarında gazetecilerin mevizlere çekildiği vakitlerdi. Baskı koşulları sertleştikçe yazılarındaki hiciv de artıyordu. Gazetedeki köşe yazılarının dışında hak ihlallerinin haberleştirilmesine de azımsanmayacak bir önem gösteriyordu. Bu noktada en temel motivasyonu gazeteciliğin toplumsal vicdana olan sorumluluğuydu. Habere yaklaşımında 'slogan'dan uzak duruyor, haberin gereğini yapıyordu.

EVİRİM ALATAŞ'IN HAFIZASI

Dönemin sol ve seküler çevreleri tarafından heyecanla karşılanan ve takip edilen Radikal gazetesinin eki olan Radikal İki'de yazmaya başladı. Ana akım içerisinde yer alan bu mecrada yazmak, alışılmış aklı kırmıştı. Bu dönemde hastalığı artık fiziksel olarak zorlamaya başlamıştı Evrim Alataş'ı. Haberden, ihlallerden uzak kalmak istemiyordu. Yazdıklarıyla, habercilik pratiğiyle, İstanbul'un entelektüelleri tarafından kabul edilmeye başlamış, panellerde sözü can kulağıyla dinlenen biri olmuştu. Yeni kuşak arasında bir 'Evrım Alataş fenomeni' oluşmaya başlamıştı. Mağduriyet ile kurduğu mesafede, 'ağlak edebiyatı'nın karşındaydı. Alataş için en temel faktör, hakikati göstermekti ve bu durum ilgiyle karşılanmış, yeni bir bakış açısı yaratmıştı.

ADI BETER: KANSER

Evrım Alataş, kendisini bekleyen sonun farkındaydı. Hastalık ile arasında olabildiğince yatay bir ilişki kurmaya çalıştı. Ne o güçlüydü ne de hastalık! Kıran kırana bir mücadele vardı, dövüşülecekti! Hastalık kazanacaktı belki ama o kadar da kolay olmayacaktı bu iş! Alataş, yazarak, çekerek, hafızasını, kendini sorumlu hissettiği değerleri tarihe not düşerek gidecekti.

Bu dirayetli tavır, ardında 3 kitap 1 sinema filmi bıraktı. Antalya Film Festivali'nde gösterilen Min Dît, Behlül Dal Jüri Özel Ödülü'ne layık görüldü. Alataş ödülü, Lice'de bombardımanda hayatını kaybeden Ceylan Önkol'a adadı.

TAYLAN'A MEKTUPLAR

Evrım Alataş, hastalığının son günlerinde, cezaevinde bulunan arkadaşı Taylan'la olan mektuplaşmalarında şunları söylüyordu:

"Tomografi çektiğimde mesela, iş bittiğinde intihara kendimi çok yakın hissediyorum. Boşluk hali... Bu kriminal bir durum."

"Hayatın terazisi bizler için geçerli değil. Bu terazinin hayatın hangi dönemlerinde kime gram gram tartıp, kime kilo ile vereceğini kestirmeye çalışmak, tüccarlığa götürür bizleri. Biz tüccar değiliz ki!"

İnsan doğar, adını taşır ve adıyla ölür. Evrim Alataş, 12 Nisan 2010'dan beri d harfine yaslanmış uyuyor.

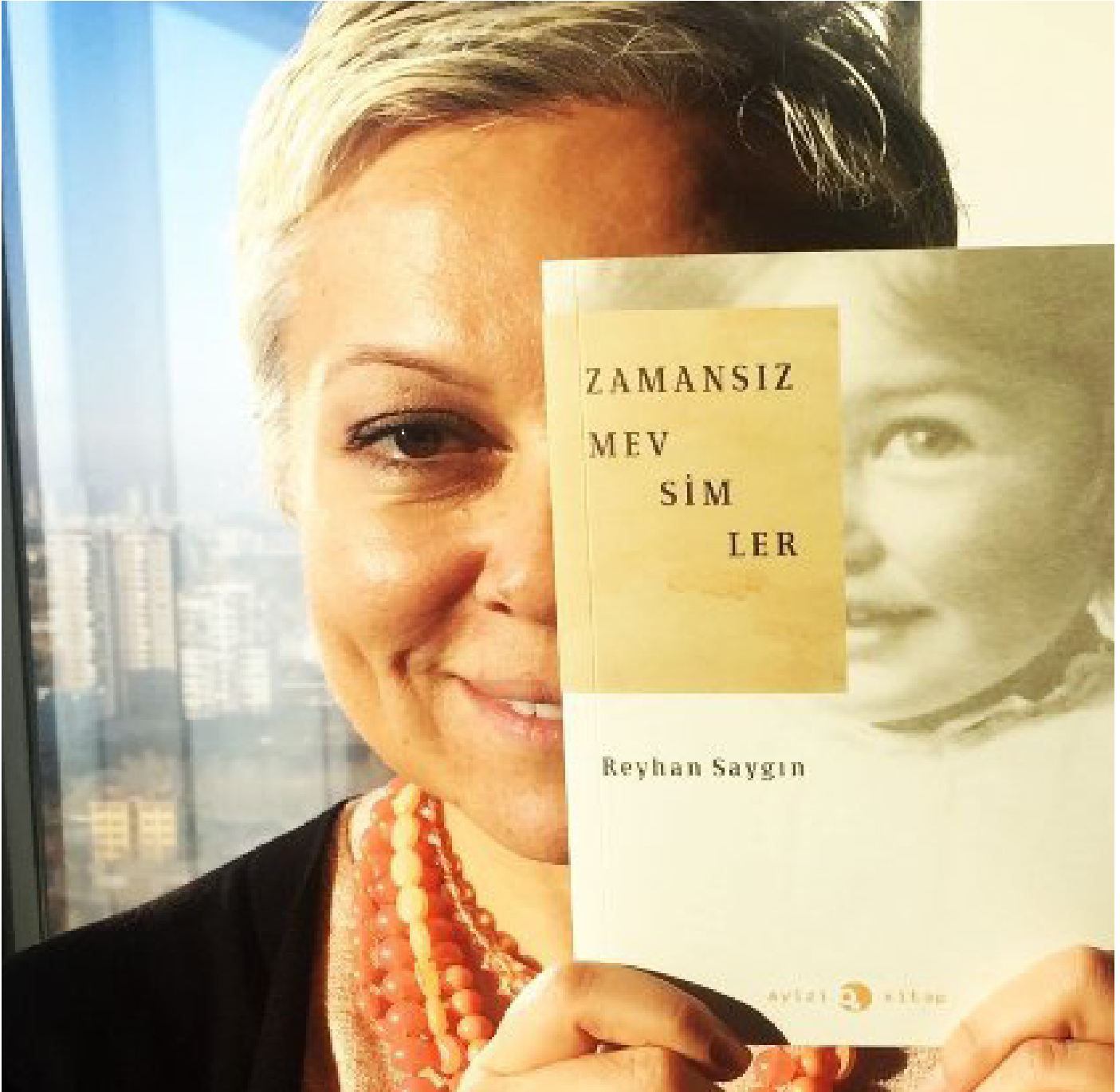

Ne Olmuş Güldüysek – Evrim Alataş Kitabı, Burcu Karakaş, Ayizi Kitap, 2018

Reyhan Saygın'dan kadın öyküleri: Zamansız Mevsimler

Reyhan Saygın'ın ilk romanı Zamansız Mevsimler Ayizi Yayınevi ile okurlarla buluştu. Zamansız Mevsimler yanı başımızdaki kadınların her hallerini anlatan hikâyelerinden oluşuyor.

Reyhan Saygın

Gecenin sonunda nasıl olsa sabahın olacağını bilmek değiştirir mi gece ayazının keskinliğini? Ya sabah olmadan son nefesini tüketirsen ısıtmak için avucunun içini? Adı kader olan bilinmezliğin koynundan, mevsim yaz olsa da hangi rüzgârın eseceğini kestiremeden yola çıkmakmış hayat, yaşayınca anlarsın.

Sabah olur. Uzakta bir bomba patlar, kısa bir süre önce burada kar yağmadığına üzüldüğün aklına gelir, derin bir kâğıt kesigi gibi sızlar vicdanında bir yer. Sevindiğin şeyleri aklına getirmemeye çalıştığını fark edersin.

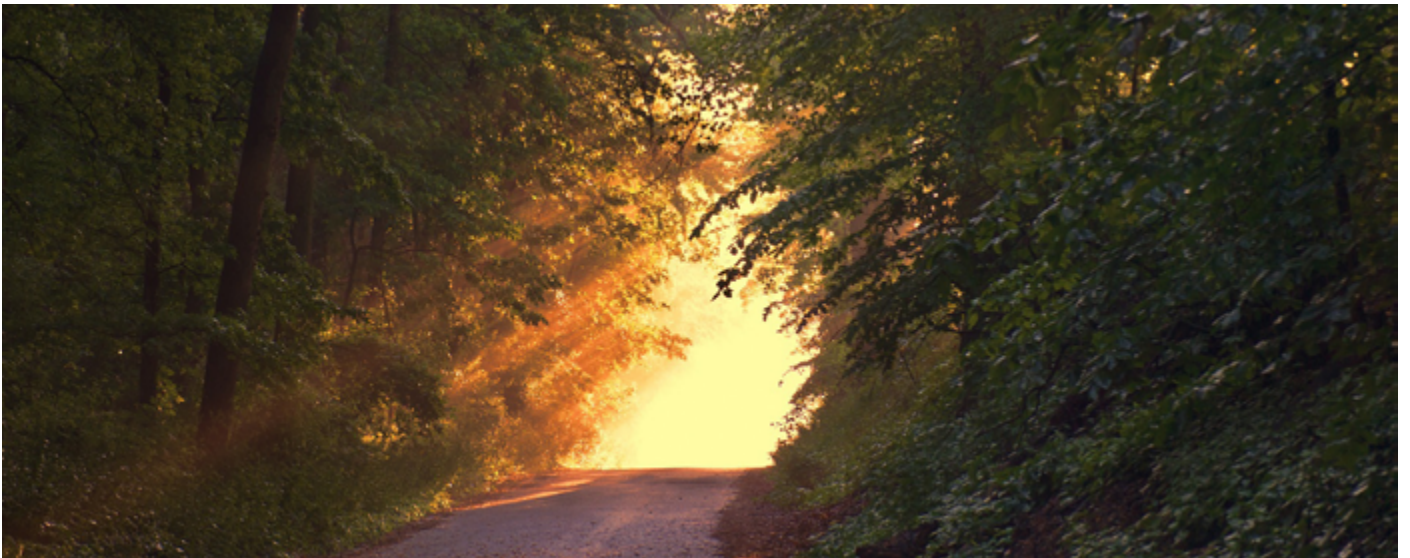
Bir sabah uyanırsın, canın zahterli poğaça ister. Zahterin tadını bile hatırlamadığına şaşırıırken bu sefer kar yağmadığına sevinirsin. Aklında gecedен kalmış bir satır ile "...Benim göğsümde kar, senin dizlerinde, Beyaz tiftikten atkınla öyle yürüdük..." Gülten Akın (Düğün ve Kar).

Bir yerde bir başka bomba patlar. Ciğerinin bir parçası kopar "Ahhh" derken, ateşin düştüğü o uzakları bilemeden. Hayal kurmaya devam edersin, istemeden gelen o tatil reklamları karşısında, masmavi sulara bakarken, sanki güneş kamaştırmış gibi kaparsın gözlerini. Yılda bir kere bir hafta, olsun değer dersin, iki üç defa üst üste. İkna olursun.

Uzaklar yakın olur, insanlar kaçısr sokaklarda. Olanlara inanamadan paramparça hayaller dağılır gökyüzüne. Yanından koşarak geçenlere pek bakmazsın aslında ama o genç kızın gözleri tanıdık gelir. Devam edebilmek için kaldığın yerden sen de yazarsın hep yaptığın gibi, o gözleri, kısık sesini ve adımlarını.

Yeni bir sabah daha olur, aslında sen olmasan da olur. Ama olmak istersin, yine kelimelerini toplarsın etraftan, yepyeni kılıklara sokar, hiç bilmediğin istasyonlarda vedalaşırsın. Ne sonsuz bir çile diye düşünürken posta kutuna bir ses düşer, beklediğin yerden.

**'Uzaklar yakın olur,
insanlar kaçısr
sokaklarda. Olanlara
inanamadan paramparça
hayaller dağılır
gökyüzüne. Yanından
koşarak geçenlere pek
bakmazsın aslında ama
o genç kızın gözleri
tanıdık gelir. Devam
edebilmek için kaldığın
yerden sen de yazarsın
hep yaptığın gibi, o
gözleri, kısık sesini ve
adımlarını.'**

“OKUDUK, SEVDİK...”

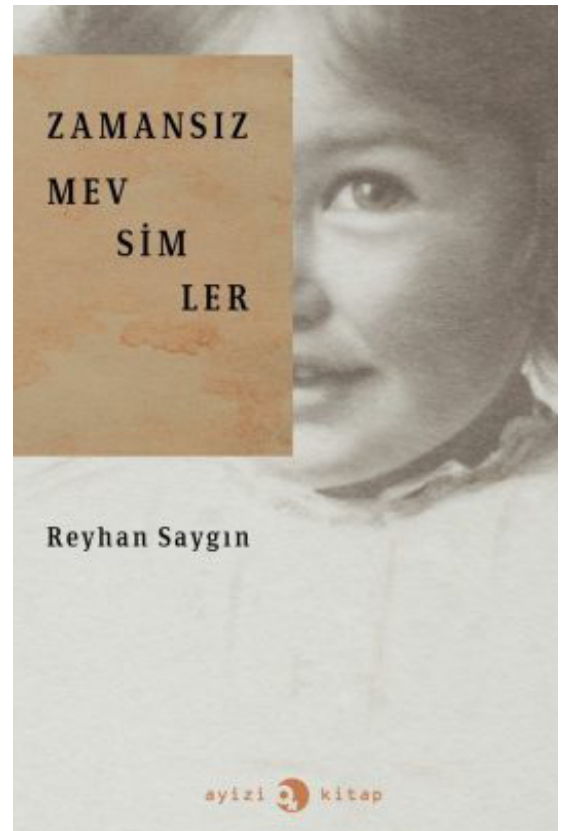
Bir daha okursun, ne de olsa insan yanılır. Bir de ayakta okursun. Hayallerinde attığın ters taklalardaki gibi yüreğin ağzına gelir. Üç cesur kadının kurduğu yayınevi romanını basacaktır. Bir yaz meltemi sıvazlar sırtını. 35 yıl sonra gerçekleşen, 12 yaşındaki bir çocuğun hayalleridir, kimse bilmez. Zaman nasıl geçmiştir, nasıl geçecektir...

Bombalar patlayacaktır, kimse istemez o yollara gitmeni. Kar yağmış yağmamış umurunda olmaz, nasıl olsa koşa koşa gideceksin sanki biraz gecikersen elinden kayıp gidecek her şey gibi. Kapıyı daha önce tanışmadığın ama aslında hep tanıdığın biri açar; Aksu Bora. Elinde, küçük bir kızın bir şey söyleyecek gibi baktığı kitabınla. Öylece bakar kitaptan, göz göze gelirsin. Tanıdık. Alıp sarılmak istersin, utanırsın yaşından.

Elinin arasında, mis gibi saman kâğıttan bir kalp hızlı hızlı atmaktadır, seninki gibi. İlk imzanı atarsın oracıkta, ne yazacağını nereye imzalayacağını bilemeden. Sonra sarılırsın Aksu Bora'ya ve İlknur Üstüne, utanmazsın, onlar anlarlar.

Annenin “gitme oralara” dediği Tunalı'nın köşesinden, elinde sınıksız tuttuğun romanınla koşar adım geçersin, o gencecik polislerin yanından. Onların anneleri de “gitme oralara çocuğum” demiş midir diye düşünmeyi istemezsin. Güvercinler havalanırken yüreğinden, şakaklarından ılık bir ter akar. Kar yağar, farketmezsin.

Aslında hayatımızın her mevsiminin zamansız olduğunu, devam edebilmek için “zamanlı” gibi yaşadığımızı fark etmezsin Kuğulu Parktan geçerken. Ardında Deniz, Leyla ve Aslı bir hikâyede yaşamaya devam ederler, zamansız mevsimlerin sayfalarında. Başka bir yerde, başka bir yürekte ateşler hep yanarken, bir kitapçının rafından küçük bir kız bakar. Göz göze geldiğinde belki tanıdık gelir o hayat.

Zamansız Mevsimler, Reyhan Saygın,
352 syf., Ayizi Kitap, 2016

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

Denizlere Çıkar Sokaklar

Yazar: **Reyhan Saygın**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **238**

YARALI ERKEKLİKLER

12 Mart Romanlarında
Yalnızlık, Yabancılaşma ve Öfke

ÇİMEN GÜNAY ERKOL

Yaralı Erkeklikler-12 Mart Romanlarında Yalnızlık Yabancılaşma ve Öfke

Yazar: **Çimen Günay Erkol**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı: **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **336**

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

Kural Tanımayan

BİR MODA KILAVUZU

EDA ÇAKMAK

Kural Tanımayan Bir Moda Kılavuzu

Yazar: Eda Çakmak
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 64

Sınır Bilgisi

Yazar: Didem Havlioğlu , Ebru Kayaalp , Elif Çelebi
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı: 1. Basım
Sayfa Sayısı: 200

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

Kıymık

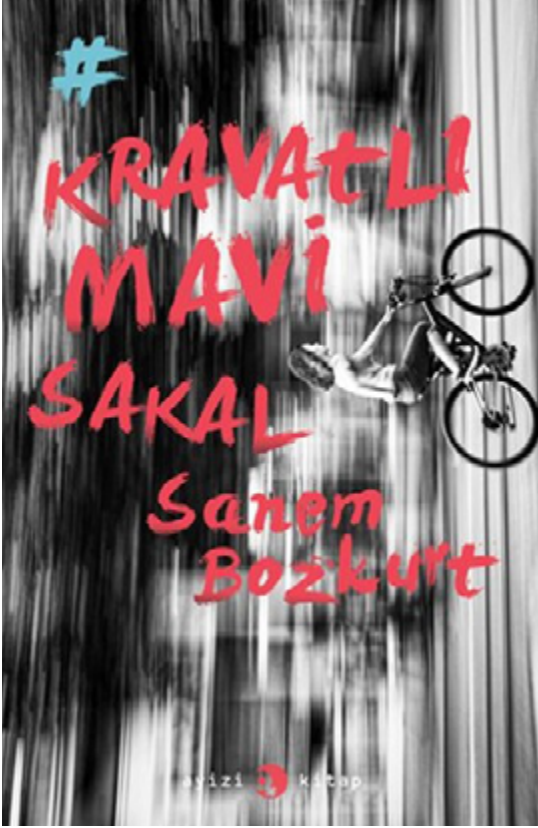
Yazar: **Aysun Kara**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **80**

Babam Yalnız Öldü

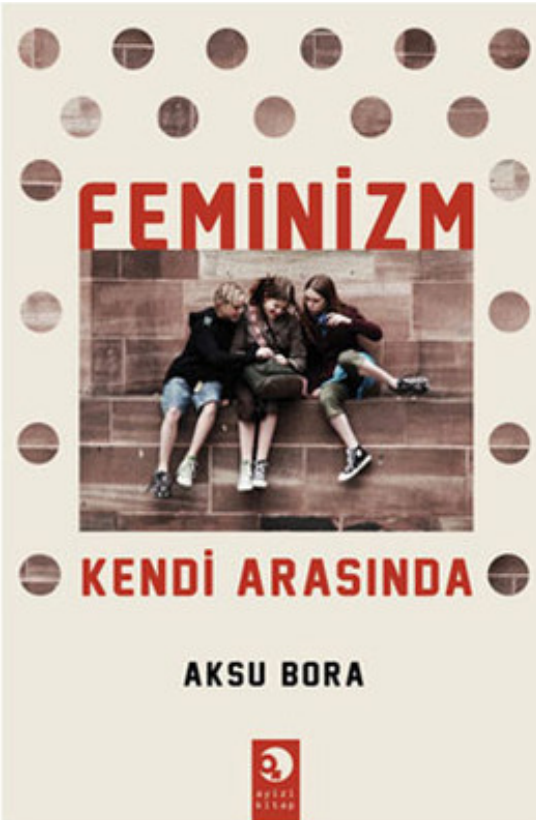
Yazar: **Pamuk Yıldız**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı: **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **357**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Kravatlı Mavi Sakal

Yazar: **Sanem Bozkurt**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **128**

Feminizm Kendi Arasında

Yazar: **Aksu Bora**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı: **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **208**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

ATEŞLE OYNAMAK

Hindistan'da Yedi Yaşam Üzerinden
Feminist Düşünce ve Eylem

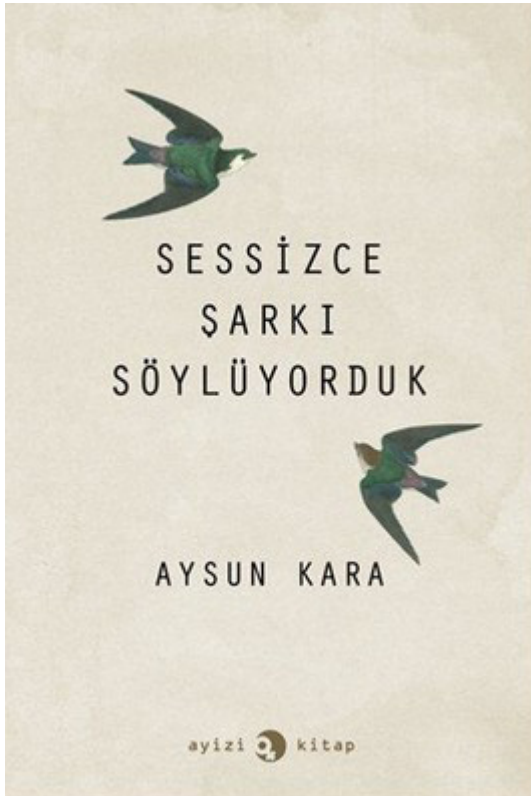
SANGİN YAZARLARI
ve RİCHA NAGAR

Chandra Talpade Mohanty'nin Önsözüyle

Ateşle Oynamak

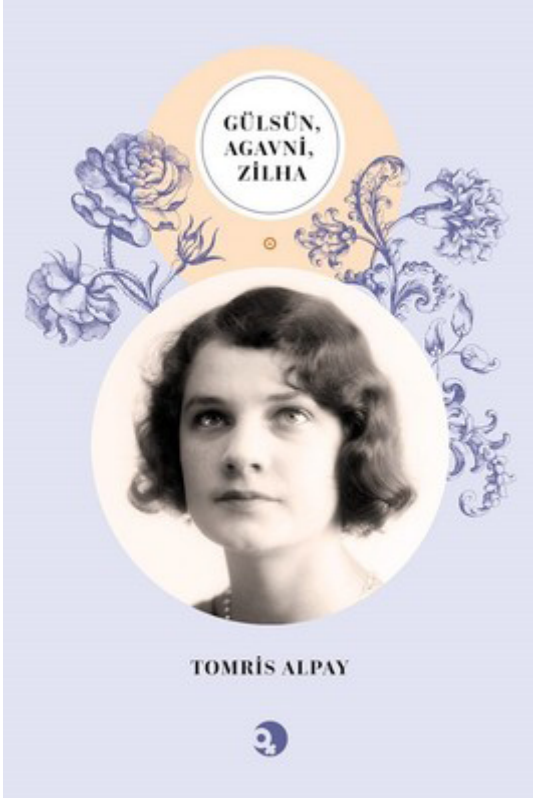
Yazar: **Richa Nagar**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **288**

Sessizce Şarkı Söylüyorduk

Yazar: **Aysun Kara**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı: **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **120**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Gülsün-Agavni-Zilha

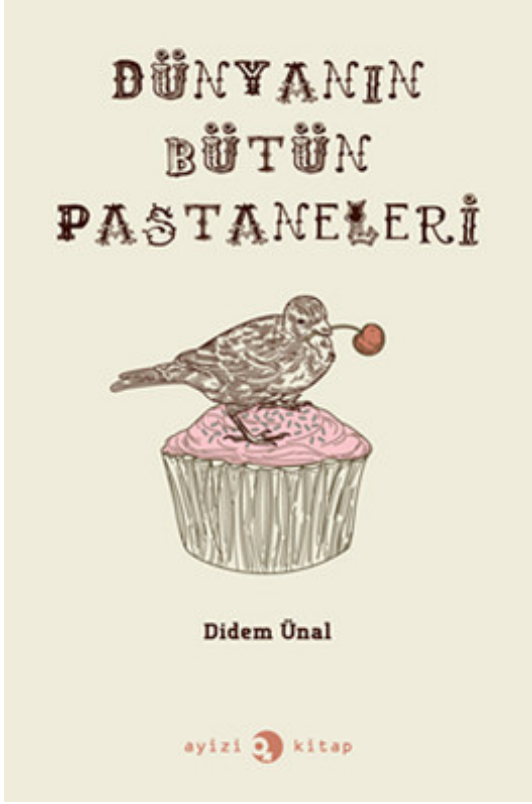
Yazar: Tomris Alpay
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 104

İçimde Bir Kedi

Yazar: Eda Günay
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı: 1. Basım
Sayfa Sayısı: 112

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Dünyanın Bütün Pastaneleri

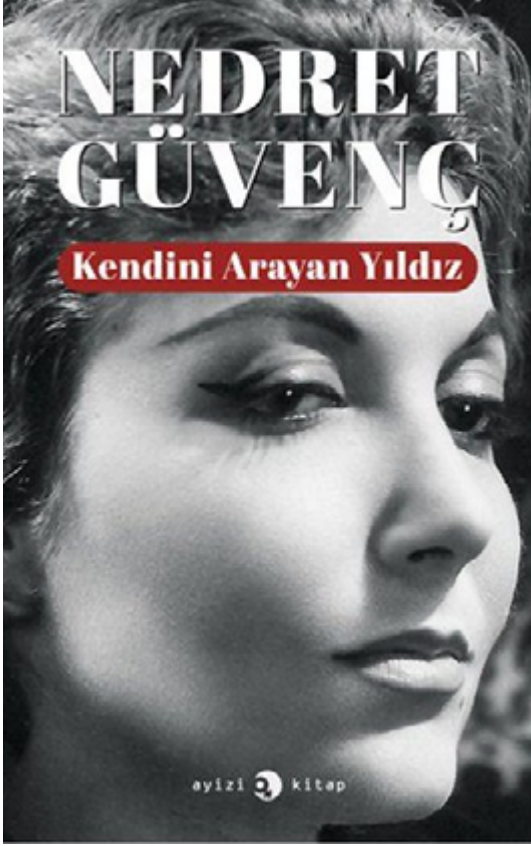
Yazar: **Didem Ünal**
 Yayınevi: **Ayizi Kitap**
 Baskı Sayısı : **1. Basım**
 Sayfa Sayısı : **318**

Ne Zaman Ki İçime Bir Kurt Düştü

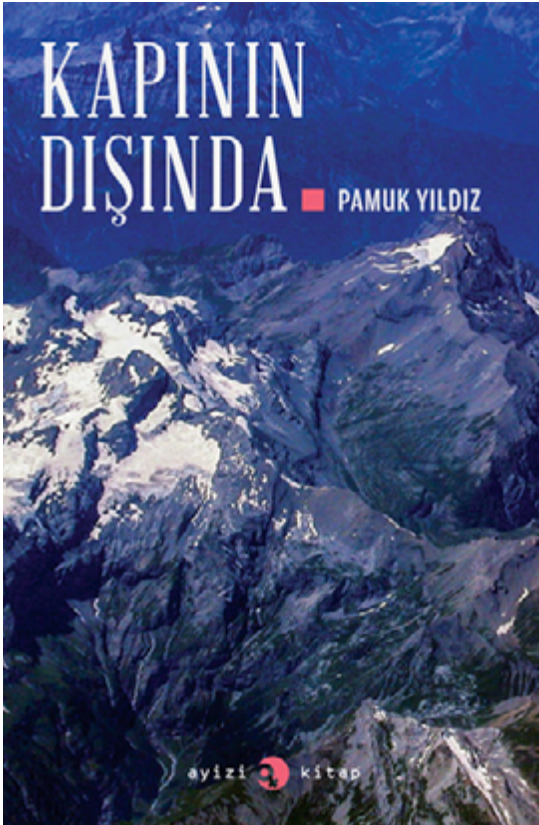
Yazar: **Tülin Tankut**
 Yayınevi: **Ayizi Kitap**
 Baskı Sayısı: **1. Basım**
 Sayfa Sayısı: **200**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Kendini Arayan Yıldız

Yazar: **Nedret Güvenç**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **360**

Kapının Dışında

Yazar: **Pamuk Yıldız**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı: **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **248**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Beni Kim Sevsin?

Yazar: Ebru Askan
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 96

Kadın Sağlığı Hareketinden Sesler 2.Cilt

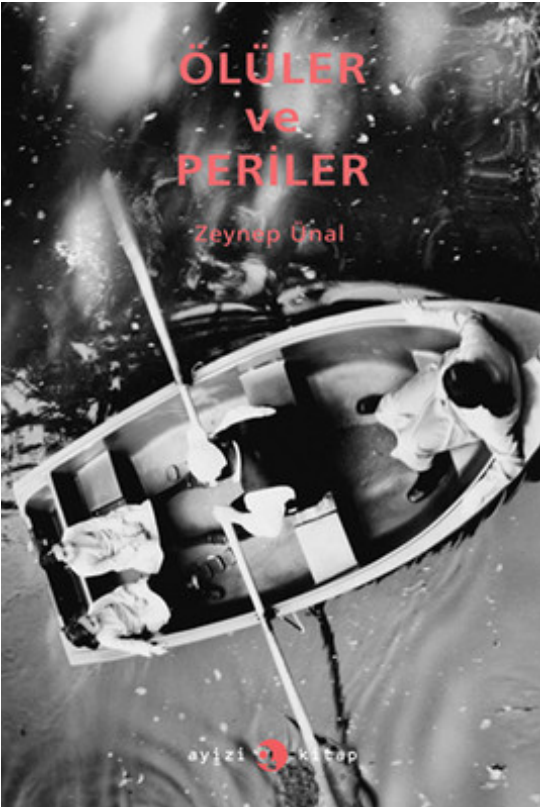
Yazar: Kolektif
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı: 1. Basım

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Yağmur Gölgesi

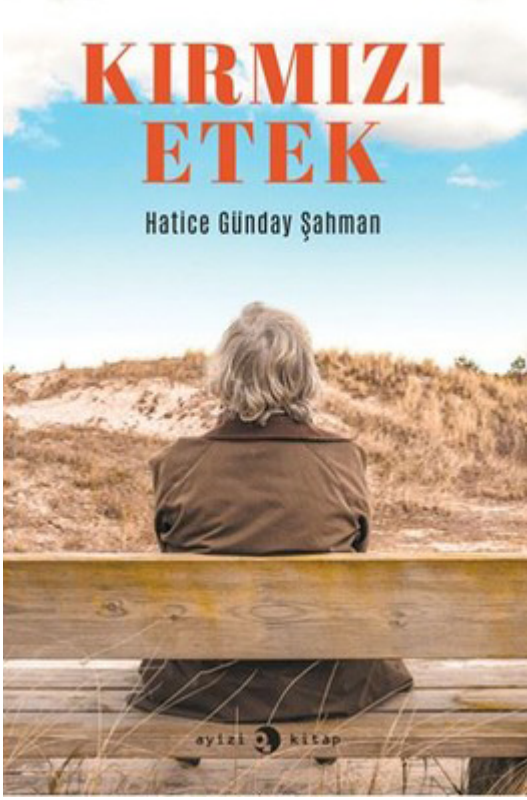
Yazar: **Senem Dere**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **104**

Ölümler ve Periler

Yazar: **Zeynep Ünal**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı: **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **136**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Kırmızı Etek

Yazar: **Hatice Günday Şahman**

Yayınevi: **Ayizi Kitap**

Baskı Sayısı : **1. Basım**

Sayfa Sayısı : **120**

İmkansız Medeniyet

Yazar: **Burcu Hatiboğlu Eren**

Yayınevi: **Ayizi Kitap**

Baskı Sayısı: **1. Basım**

Sayfa Sayısı: **144**

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

**KADINLAR
ve BAŞKA EVRENLER**

Kadınların
Gerçeküstü Yaşamlarına
Dair Öyküler

nesibe
ÇAKIR

Kadınlar ve Başka Evrenler

Yazar: Nesibe Çakır
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 96

Üç İki Bir Kayıt

Yazar: Hande Ortaç
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı: 1. Basım
Sayfa Sayısı: 176

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Kankurutan

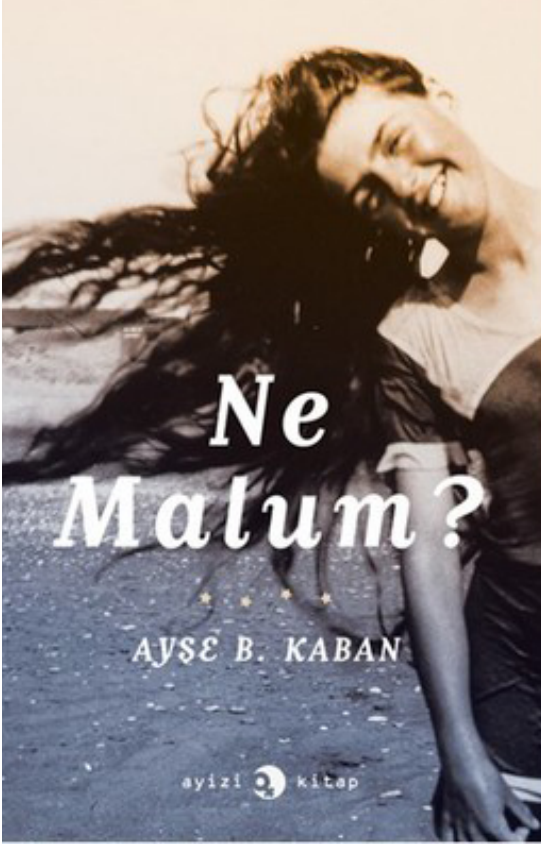
Yazar: **Hande Ortaç**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **112**

Elleri Tılsımlı

Yazar: **Gökçen Beyinli**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **228**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Ne Malum?

Yazar: Ayşe Başak Kaban

Yayınevi: Ayizi Kitap

Baskı Sayısı : 1. Basım

Sayfa Sayısı : 192

Ne Olmuş Güldüysek-Evrım Alataş Kitabı

Yazar: Burcu Karakaş

Yayınevi: Ayizi Kitap

Baskı Sayısı: 1. Basım

Sayfa Sayısı: 168

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Kimse Duymaz - Türkiye'de İnsan Ticareti Mağdurları Üzerine Bir Araştırma

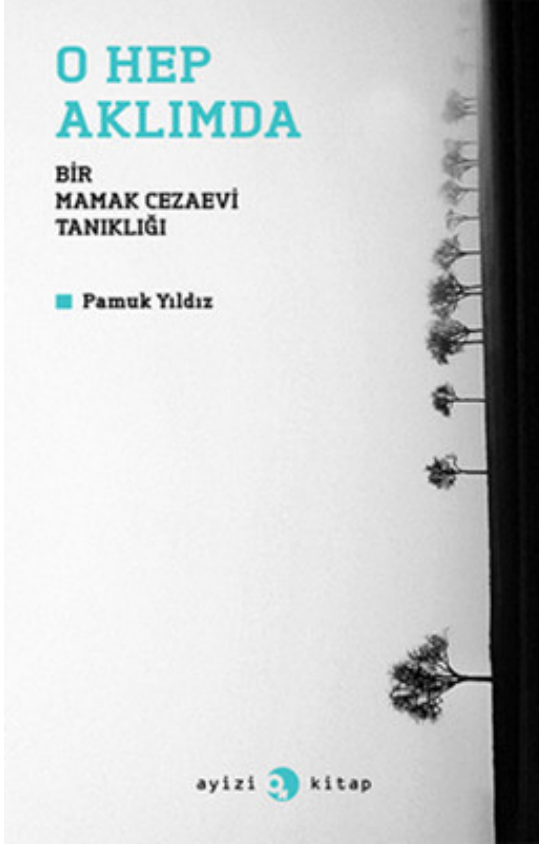
Yazar: Elif Özer
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 176

Maskeler Süvariler Gacılar

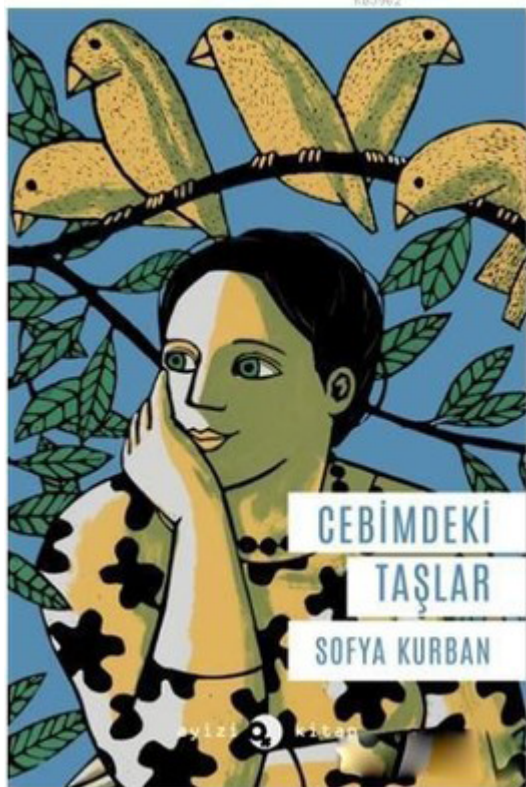
Yazar: Pınar Selek
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 208

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

O Hep Aklımda

Yazar: Pamuk Yıldız
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 421

Cebimdeki Taşlar

Yazar: Sofya Kurban
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı 1. Basım
Sayfa Sayısı: 120

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

Kardinal Kuşu

Yazar: **Ülkü Yalım Günay**
 Yayınevi: **Ayizi Kitap**
 Baskı Sayısı : **1. Basım**
 Sayfa Sayısı : **180**

Hakikaten-Sevin Okyay Anlatıyor

Yazar: **Pınar İlkiz**
 Yayınevi: **Ayizi Kitap**
 Baskı Sayısı : **1. Basım**
 Sayfa Sayısı : **216**

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Ölü Kadınlar Memleketi

Yazar: **Burçe Bahadır**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı : **1. Basım**
Sayfa Sayısı : **288**

Kapiya Not Bıraktım

Yazar: **Sevgi Can Yağcı Aksel**
Yayınevi: **Ayizi Kitap**
Baskı Sayısı **1. Basım**
Sayfa Sayısı: **168**

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

Kırık Kalp Sendromu

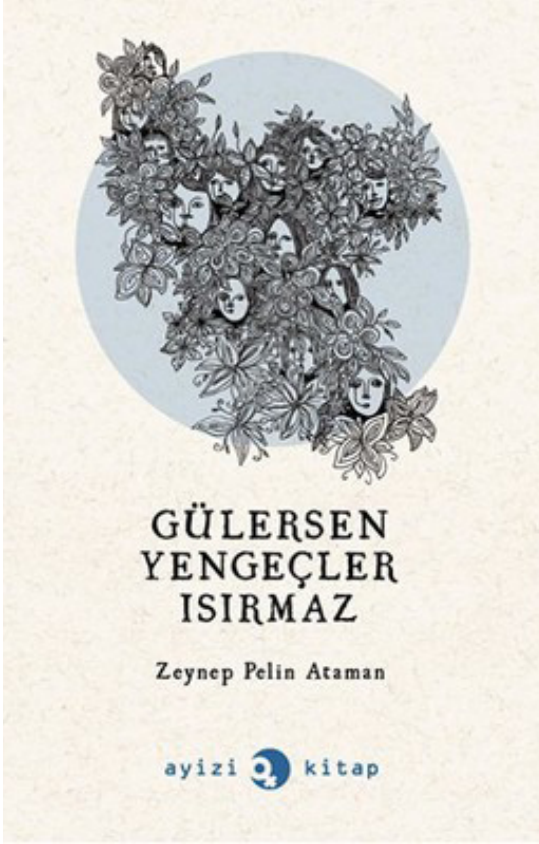
Yazar: Ayşe Başak Kaban
 Yayınevi: Ayizi Kitap
 Baskı Sayısı : 1. Basım
 Sayfa Sayısı : 264

Ben, Kendim Ve Bergen

Yazar: Ayşe Başak Kaban
 Yayınevi: Ayizi Kitap
 Baskı Sayısı : 1. Basım
 Sayfa Sayısı : 144

AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI AYIZI KİTAPLARI

Gülersen Yengeçler Isırmaz

Yazar: Zeynep Pelin Ataman

Yayınevi: Ayizi Kitap

Baskı Sayısı : 1. Basım

Sayfa Sayısı : 200

Bu Toprağın Ötekileri

Yazar: Müjgan Halis

Yayınevi: Ayizi Kitap

Baskı Sayısı 1. Basım

Sayfa Sayısı: 407

AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI AYIZI KITAPLARI

Her İşte Bir Hayır Vardır

Yazar: Elif Özer
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 480

Kötü Hatıra Fotoğrafçısı - 24 Saat Açık

Yazar: Evrim Yağbasan
Yayınevi: Ayizi Kitap
Baskı Sayısı : 1. Basım
Sayfa Sayısı : 128